

การพัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุด
การเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ทิพย์วรรณ ลิทธิวงศ์

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
มิถุนายน 2569
(งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย)

การพัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุด
การเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ทิพย์วรรณ สิริธวังค์

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
มิถุนายน 2569
(งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	i
Abstract	ii
กิตติกรรมประกาศ	iii
สารบัญ	iv
สารบัญตาราง	vii
สารบัญภาพ	x
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดของการวิจัย	4
สมมุติฐานของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	7
การเรียนการสอนภาษาไทย	11
การอ่านภาษาไทย	16
ชุดการเรียนรู้	29
ความพึงพอใจ	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีการดำเนินการวิจัย	
	ประชากร	47
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
	แบบแผนการทดลอง	48
	การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	49
	การวิเคราะห์ข้อมูล	53
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	ตอนที่ 1 ผลการหาคุณภาพของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการ พัฒนาความสามารถทางด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้ สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	59
	ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาความสามารถทางด้านการ อ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1	61
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
	สรุปผลการวิจัย	64
	อภิปรายผล	74
	ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้	68
	ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป	68
	บรรณานุกรม	69

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	76
ภาคผนวก ข รายละเอียดการหาค่าสถิติของเครื่องมือการวิจัย	90
ประวัติผู้วิจัย	98

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	โครงสร้างเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่าน	49
2	โครงสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านคำพื้นฐานภาษาไทย โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล	52
3	ผลการหาคุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการ พัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้ สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	59
4	ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1	61
5	คะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการพัฒนา ความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อ ดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	91
6	ดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถ ด้านการอ่านภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน.....	93
7	ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทย ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน	95
8	ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	96

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดของการวิจัย	4
2	ความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ	41
3	แบบแผนการทดลอง	48

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ชื่อผู้วิจัย : นางสาวทิพย์วรรณ สิทธิวงศ์

ปริญญา : ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขา : หลักสูตรและการสอน

ปีการศึกษา : 2568

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 29 คน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 19.43 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งมีคะแนนเท่ากับ 17.14 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.85

Abstract

Research Title : Developing the ability to read basic Thai words digital media learning kits of grade 1 students at the Demonstration School of Chiangrai Rajabhat University

Author : Miss. Thippawan Sitthiwong

Degree : Master of Education

Major Field : Curriculum and Instruction

Academic Year : 2025

The purpose of this research was to develop the Thai basic word reading ability of Grade 1 students through the implementation of digital learning packages. The target group consisted of 29 Grade 1 students enrolled in the second semester of the 2025 academic year at Demonstration School of Chiang Rai Rajabhat University. The research instruments included a 20-item achievement test and a satisfaction assessment questionnaire evaluating the learning activities designed to develop Thai basic word reading abilities through the implementation of digital learning packages of Grade 1 students. The results indicated that after using the Thai basic word reading ability through the implementation of digital learning packages, the students' post-test average score on the achievement test was 19.43, which was significantly higher than their pre-test average score of 17.14. Furthermore, the students expressed the highest level of satisfaction toward the learning activities integrating Thai words digital by media learning package at the highest level with an average satisfaction score of 4.85.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์เป็นอย่างดีได้ด้วยความอนุเคราะห์ช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากอาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณท่าน รองศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ ต้วนนคร อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่ให้ทุนสนับสนุนในการศึกษาหาความรู้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ นางสาวอัญสุรีย์ เทพสุธรรม อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย นางสาวประภัสสรฯ พวกเมืองพล อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย และ นางสาวนุชรินทร์ พรหมเมือง ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านสันธาต อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ที่ท่านได้กรุณาเสียสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยตลอดจนให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการสร้างและประเมินคุณภาพเครื่องมือทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางแล (บ้านทุ่ง) และนางณัฐรี ตุ่นแก้ว ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลนางแล (บ้านทุ่ง) ที่ให้ความอนุเคราะห์รับรองการใช้ประโยชน์ ผลงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.เฉลิมเกียรติ ตุ่นแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายครูประจำชั้นและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 2 ห้องเรียนที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดีคุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องมือบูชา พระคุณบิดา มารดา บุรพอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ทิพย์วรรณ สิริวิวงศ์

มิถุนายน 2569

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้กระบวนการ การคิดวิเคราะห์ วิจัยและสร้างสรรค์ให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 1)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระการเรียนรู้สาระภาษาไทยไว้ 5 สาระ ดังนี้ คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับการอ่านหลักสูตรจัดไว้เป็นสาระแรกของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่านมีมาตรฐานการเรียนรู้ว่าใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปตัดสินใจแก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 2-6)

การอ่านเป็นกิจกรรมสำคัญประจำวันสำหรับมนุษย์ เพราะต้องอ่านข้อความหรือหนังสือต่าง ๆ อยู่เสมอทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ ส่วนจะอ่านได้มากหรือน้อยและสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากหรือน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพทางการศึกษา อาชีพ โอกาส เพศและวัยของแต่ละบุคคลซึ่งมีความแตกต่างกันในหลายประการ ทั้งความสนใจ ความตั้งใจ ความมุ่งมั่นและความสามารถในการรับรู้ การอ่านนับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะเป็นกิจกรรมที่จำเป็นต้องทำอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพราะความสามารถในการอ่านจะดีหรือไม่ดี อ่านช้าหรือเร็ว ย่อมมีผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในวัยเรียน ดังนั้นนักเรียนจึงควรหมั่นฝึกฝนตนเองให้มีนิสัยรักการอ่านและเป็นคนอ่านที่มีคุณภาพ ซึ่งจะทำให้เป็นคนที่มีคุณภาพของสังคมด้วย (สมพร แพร่งพิพัฒน์. 2555 : 121-122)

ชุดสื่อประสมที่มีประสิทธิภาพจะมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างยิ่งคือช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสะดวกประหยัดช่วยแบ่งเบาภาระของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับรายงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างสื่อประสมเพื่อใช้สอนและเปรียบเทียบการสอนในลักษณะต่างๆให้มีประสิทธิภาพการเรียนรู้สูงกว่าการสอนและผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน การสอนโดยใช้สื่อประสม (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ 2554, หน้า 117)

สภาพปัญหาการเรียนวิชาภาษาไทยดังกล่าวครูต้องจัดการเรียนรู้โดยแสวงหาวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและตั้งใจให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้นมีความประทับใจในสิ่งที่เรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่1การอ่านและการเขียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างมากเด็กจะเริ่มเรียนโดยการเน้นทักษะการสะกดคำที่มีทั้งกระบวนการอ่านและการเขียนได้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายและให้มีประสิทธิภาพนั้นครูจะต้องหมั่นฝึกฝนให้นักเรียนได้ฝึกย่ำซ้ำ ทบทวนอยู่บ่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกแจกลูกสะกดคำซึ่งจะทำให้ผู้เรียนจำได้ฟังเข้าใจพูดอ่านและเขียนได้ถูกต้องคล่องแคล่วและวิธีการที่จะฝึกทักษะให้ได้ผลดีอีกวิธีหนึ่งก็คือการใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมทักษะด้านการอ่านกิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลินสนุกกับการฝึกอ่านจากนั้นฝึกแจกลูกสะกดคำโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลเข้ามาช่วยเพิ่มความสนใจนักเรียนจะเขียนเป็นคำเป็นกลุ่มคำและเขียนเป็นประโยคได้สามารถอ่านและเขียนแจกลูกสะกดคำได้ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของวิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549:หน้า80) ที่ได้ศึกษาการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารการอ่านและการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราวความรู้ประสบการณ์การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารสามารถนำความมาใช้ตามหลักภาษาได้ถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำคำพื้นฐาน ภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่1 มาสร้างเป็นสื่อประสมคำพื้นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่1และเป็นการปูพื้นฐานของการเรียนในระดับต่อไปเพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาษาไทยทั้งการสื่อสารรวมทั้งการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพราะภาษาไทยเป็นเครื่องมือของทุกวิชาในการเรียนการสอนเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบหลายๆวิธีเช่น การฝึกซ้ำๆ ทบทวนบ่อยๆ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจจดจำได้อ่านและเขียนได้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างสื่อประสมคำพื้นฐานภาษาไทยสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่1เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านนักเรียนให้ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยก่อนและหลังโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านคำพื้นฐานภาษาไทย โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีประโยชน์ดังนี้

1. นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการในการพัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อการฝึกทักษะการอ่านและการเขียนในการเรียนรู้ต่อไป
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน เรื่องการอ่าน และพัฒนาการสอนในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับประถมศึกษาและระดับอื่น ๆ โดยครูจะได้เรียนรู้ถึงวิธีการในการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองจากการปฏิบัติ
3. นักเรียนได้พัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทย ซึ่งจะช่วยให้มีความใส่ใจและให้ความสนใจต่อการเรียนภาษาไทย ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยดีขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาสร้างเครื่องมือ ได้แก่ เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่านคำพื้นฐาน โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล จำนวน 6 แบบฝึก จากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐาน ของกรมวิชาการ

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.1 ความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย
 - 2.2 ความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทย

ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงรายจำนวน 84 คน

กลุ่มตัวอย่าง

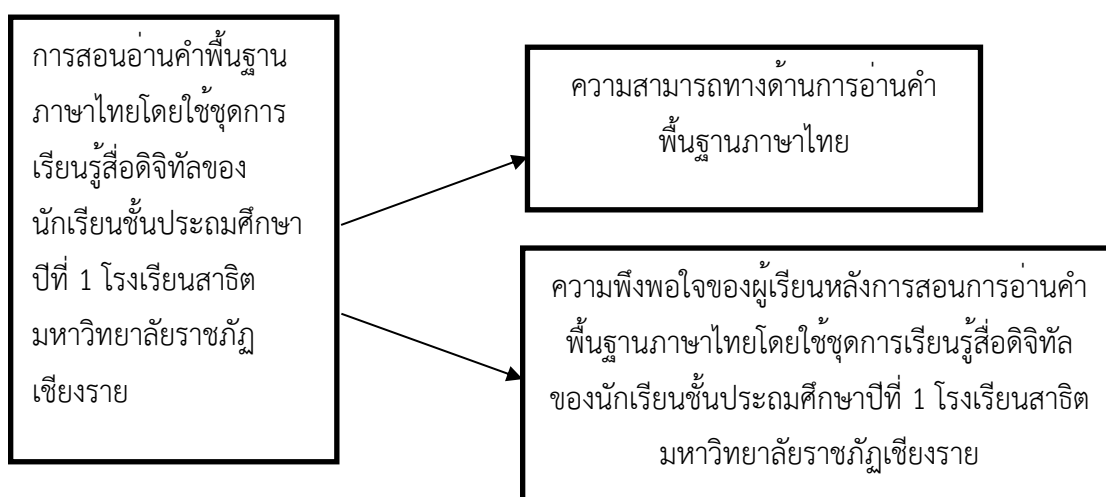
กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงรายจำนวน 29 คน โดยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นห้องเรียนที่ผู้วิจัยรับผิดชอบจัดการเรียนการสอน และเป็นกลุ่มเป้าหมายที่มี ปัญหาและความต้องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดและ แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดของการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถทางด้านการอ่าน คำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลได้แสดงความคิดเห็นเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว มีผลทำให้การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย ดังนั้นผู้วิจัย จึงตั้งสมมติฐานดังนี้

1. หลังเรียนตามการสอนอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยก่อนและหลังโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถในการอ่านสูงกว่าก่อนเรียน
2. หลังเรียนตามการสอนอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยก่อนและหลังโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย หมายถึง ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ซึ่งได้จากแบบทดสอบความสามารถด้านการอ่าน ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น และผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และได้ตรวจสอบคุณภาพแล้ว ประกอบด้วย การอ่านคำ กลุ่มคำ และประโยค ที่มีพยัญชนะ สระเดี่ยว และสระประสม โดยการบอกความหมายของประโยคที่แต่งขึ้นมาเองได้

คำพื้นฐานภาษาไทย หมายถึง บัญชีคำพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย เป็นการฝึกอ่านคำพื้นฐาน กลุ่มสระภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 708 คำ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้เกิดทักษะด้านการอ่านคำพื้นฐาน

ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล หมายถึง สื่อการเรียนรู้แบบประสมที่จัดอย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่จัดไว้ในแต่ละหน่วยเพื่อใช้ในการพัฒนาการอ่าน คำพื้นฐานภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทย หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติการกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ จนบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งประเมินได้จากแบบวัดความพึงพอใจที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น ประกอบด้วย ความพึงพอใจต่อผู้เรียน ต่อกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งเป็นการแสดงออกของความรู้สึกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบใจและสนับสนุน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ค้นคว้าได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล ทักษะการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายโดยเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
- 1.2 การเรียนการสอนภาษาไทย
- 1.3 การอ่านภาษาไทย
- 1.4 ชุดการเรียนรู้
- 1.5 ความพึงพอใจในการเรียนรู้

2. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 งานวิจัยในประเทศ
- 2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง เพื่อพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา(กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 1) ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 การอ่าน มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง

คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ได้กำหนดว่าเมื่อเรียนจบระดับประถมศึกษาปีที่ 3 แล้วต้องมีคุณภาพด้านผู้เรียนดังนี้

1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร่ายกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน

2. มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวันเขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการ และมีมารยาทในการเขียน

3. เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดและแสดงความคิดความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสาร เล่าประสบการณ์ และพูดแนะนำหรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

4. สกัดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของคำ ในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่ายๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

5. เข้าใจและสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันแสดงความคิดเห็นจากวรรณคดี วรรณกรรมที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและ บทร่าย กรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ได้กำหนดว่าเมื่อเรียนจบระดับประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วต้องมีคุณภาพด้านผู้เรียนดังนี้

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบาย ความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหารจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้มี มารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

2. มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสกัดคำแต่ง ประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพโครงเรื่อง และแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบ รายการต่างๆ เขียนแสดงความรู้สึกรักและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

3. พูดยแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟัง และดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดู โฆษณามีเหตุผล พูดยตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจน พูดยรายงานหรือประเด็นค้นคว้า จากการฟัง การดู การสนทนา และพูดยโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูดย

4. สกัดคำและเข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพยและสุภาษิต รู้และเข้าใจ ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค คำภาษาถิ่นและคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอน สุภาพ และกาพย์ยานี 11

5. เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลง พื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยาน ตามที่กำหนดได้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสมการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย

4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

กระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 105-106) กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้สอนจะต้องศึกษา วิเคราะห์ จุดหมายของหลักสูตร และมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย รวมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในส่วนบทบาทของผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากผู้บอกความรู้แก่ผู้เรียน เป็นผู้สนับสนุน เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียนโดยดำเนินการดังนี้

1. เลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถคิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น กิจกรรมการเรียนรู้แบบทดลองแบบโครงงาน แบบศูนย์การเรียนรู้ แบบสืบสวนสอบสวน แบบอภิปราย แบบสำรวจ แบบร่วมมือ เป็นต้น

2. คิดค้นเทคนิคกลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถคิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ และนำมาใช้ให้เหมาะสมกับปัจจัยต่างๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ ด้านเนื้อหา ความสนใจและวัยของผู้เรียน ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน

3. จัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้มีหลายรูปแบบ ผู้สอนสามารถเลือกนำมาใช้ในการเรียนรู้แบบอื่น ๆ และนำมาใช้ให้เหมาะสมกับปัจจัยต่างๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ ด้านเนื้อหา ความสนใจและวัยของผู้เรียน ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นเวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน

สรุปได้ว่า ภาษาไทยจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต และความเป็นปึกแผ่นของสังคมไทย คนไทยต้องตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย ต้องทำความเข้าใจ ศึกษาหลักเกณฑ์ทางภาษา และฝึกฝนให้มีทักษะ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร การเรียนรู้ การเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน การสร้างความเป็นเอกภาพของชาติและความจงรักภักดีเพื่อเกิดประโยชน์แก่ตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

การเรียนการสอนภาษาไทย

2.1 แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย

อัมพร อังศรีพวง (อ่างในวิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2549 : 94-95) ได้ให้แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยไว้ดังนี้

1. ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนให้ถูกต้อง คล่องแคล่ว โดยการฝึกทักษะแต่ละอย่างให้แม่นยำแล้วจึงฝึกทักษะทั้ง 5 ให้สัมพันธ์กันและส่งเสริมการคิด ตลอดจนความคิดสร้างสรรค์
2. ฝึกทักษะทางภาษาช้า ๆ และบ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ และหมั่นฝึกฝนทบทวนอยู่เสมอ ครูผู้สอนต้องส่งเสริมให้นักเรียนฝึกทักษะเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง
3. ฝึกให้ผู้เรียนรู้หลักเกณฑ์ทางภาษาควบคู่ไปกับการใช้ภาษาและรู้จักวัฒนธรรมทางภาษา
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ และทักษะที่ได้จากการเรียนภาษาไทยไปใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารในชีวิตประจำวัน และใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนกลุ่มประสบการณ์อื่นๆ
5. ปลุกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย โดยสอนให้เห็นคุณค่าและตระหนักในความสำคัญของภาษาไทย ทั้งในส่วนที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการสื่อสาร และในด้านการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจความงามของภาษาเพื่อให้เกิดความจรรโลงใจ โดยใช้ธรรมชาติ บทรอยแก้ว และรอยกรองที่เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นมาเป็นสื่อการเรียนการสอน
7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่หาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต
8. สอดแทรกคุณธรรมต่างๆ เช่น ความมีระเบียบวินัย ความขยัน ความอดทน ความรับผิดชอบ
9. ฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนช่างสังเกต จดจำ และจดบันทึกสิ่งต่างๆ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ทางภาษา ได้รับความรู้ ความเพลิดเพลิน และเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
10. นำภาษาที่ใช้ในสังคมแวดล้อมมาเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้สัมพันธ์กับการเรียนและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน
11. ให้แบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน โดยเฉพาะเรื่องการใช้ภาษาและการสื่อสารของครูผู้สอน
12. วัดและประเมินผล โดยคำนึงถึงวัย ระดับชั้นและพัฒนาการทางภาษาของนักเรียน
13. ส่งเสริมให้นักเรียนประเมินผลการเรียนภาษาของตน เพื่อให้นักเรียนพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นตามลำดับ
14. ศึกษา ติดตามและแก้ไขข้อบกพร่องทางภาษาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

15. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาไทยด้วยความสนุกสนาน น่าสนใจ โดยใช้ โปรแกรม เพลง รูปแบบการสอนอื่นๆ และสื่อการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเกิดความรักในการเรียนภาษาไทย

16. จัดทำหนังสือที่เหมาะสมให้ผู้เรียนอ่านมากๆ หรือส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุด เพื่อให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางขึ้น

2.2 หลักในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย

กิจกรรมการเรียนการสอนมีมากมาย เราสามารถจัดได้ทุกระยะของการเรียนการสอนตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุป และขั้นประเมินผล ครูเป็นผู้เลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับบทเรียน โดยยึดหลักดังนี้

1. เลือกให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ของบทเรียน
2. เลือกให้เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น ความยุ่งยาก ระดับความรู้
3. เลือกโดยพิจารณาความสามารถของผู้สอนด้วย เช่น ครูที่ร้องเพลงไม่เก่งก็จะใช้เครื่อง

บันทึกเสียงแทน

4. เลือกโดยพิจารณาสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน เช่น ถ้าห้องเรียนแคบ การจัดให้เล่นเกมแข่งขันก็อาจเกิดเสียงดังไปรบกวนห้องอื่น และการเคลื่อนไหวก็ไม่สะดวก ครูใช้กิจกรรมอื่นแทน หรือพานักเรียนไปสนามหญ้าแทน

5. เลือกกิจกรรมให้มีความสนุกสนาน ปฏิบัติง่าย ไม่ซับซ้อน และยืดหยุ่นได้
6. เลือกกิจกรรมที่ให้แนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทุกคนมีส่วนร่วม

วรรณิ โสมประยูร (2544 : 193-194) ได้อธิบายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาควรคำนึงถึงจุดประสงค์ความพร้อมของผู้เรียนควรให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน และมีการฝึกฝนทางภาษา มีการบูรณาการการสอนกับวิชาอื่นๆ ตามความเหมาะสม เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด เน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดตัดสินใจเอง รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเองอยู่เสมอ ควรใช้การสอนหลายๆ วิธี นอกจากนี้ครูควรสอดแทรกคุณธรรม และให้รู้จักการทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนนอกจากจะมีความสำคัญในตัวเองแล้วยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนวิชาอื่นๆ ได้อีก ดังนั้นการเรียนการสอนภาษาไทยจึงไม่น่าจำกัดอยู่เฉพาะในชั่วโมงภาษาไทยเท่านั้น ซึ่งการสอนภาษาไทยควรยึดหลักดังนี้

ด้านตัวผู้สอน ควรสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน ผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนควรสอนเรื่องใกล้ตัวผู้เรียนและสอนให้สัมพันธ์กับ

วิชาอื่น ๆ นอกจากนี้แล้วควรมีการประเมินผลเป็นระยะ เพื่อผู้เรียนจะได้ทราบความก้าวหน้าทางการเรียนของตัวเอง

ด้านผู้เรียน ควรมีความพร้อมในการเรียนมีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และมีการฝึกฝนอยู่เสมอ

ด้านสื่อการเรียนการสอน ควรมีการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนรู้ค่า

2.3 สื่อการเรียนการสอนภาษาไทย

สื่อการเรียนการสอนภาษาไทยมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนมาก เพราะสื่อ เป็นตัวกลางที่จะช่วยให้การสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนให้เข้าใจตรงกัน และนักเรียนก็สามารถทำความเข้าใจกับบทเรียนได้ง่ายขึ้น ทำให้นักเรียนมีความสนใจบทเรียนมากกว่าการสอนที่มีแต่ครูอธิบายเพียงอย่างเดียว สื่อการเรียนการสอนจะช่วยนำความมีประสิทธิภาพมาสู่การเรียนการสอนและนำความสำเร็จมาสู่วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สื่อการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ วิธีการ และกิจกรรมต่างๆ ที่ครูผู้สอนใช้ถ่ายทอดความรู้ และประมวลประสบการณ์ไปสู่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ พอจำแนกสื่อการสอนออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. สื่อประเภทวัสดุ (Materials) หรือบางที่เรียกว่าสื่อประเภทเบา (Software) หมายถึง สื่อที่เก็บความรู้ไว้ในตัวเอง ซึ่งจำแนกย่อยออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

ก. สื่อประเภทที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตนเองไม่จำเป็นต้องอาศัย อุปกรณ์อื่นช่วย เช่น แผนที่ ลูกโลก รูปภาพ หุ่นจำลอง ฯลฯ

ข. วัสดุที่ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตัวเองจำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์อื่นช่วย เช่น แผ่นเสียง ภาพยนตร์ สไลด์ ฯลฯ

2. สื่อประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ (Equipment) หมายถึง ส่วนที่เป็นตัวกลางหรือตัวผ่าน ทำให้ข้อมูลหรือความรู้ที่บันทึกไว้ในวัสดุ สามารถถ่ายทอดออกมาให้เห็นหรือได้ยิน เช่น เครื่องฉาย ภาพยนตร์ โปรเจกเตอร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องเล่น แผ่นเสียง เป็นต้น

3. สื่อประเภทเทคนิคหรือวิธีการ (Techniques or methods) หมายถึง สื่อที่มีลักษณะเป็นแนวคิดหรือรูปแบบขั้นตอนในการเรียนการสอน โดยสามารถนำสื่อวัสดุและอุปกรณ์มาช่วยในการสอนได้ เช่น เกมและสถานการณ์จำลอง การสอนแบบจุลภาค การสาธิต เป็นต้น

สื่อการเรียนการสอนภาษาไทยมีหลายชนิด ซึ่งจะกล่าวดังนี้

1. เกมต่าง ๆ การเล่นเกมเป็นสิ่งที่เด็ก ๆ ชอบเป็นชีวิตจิตใจอยู่แล้ว ผู้สอนสามารถพลิกแพลงการเล่นแบบต่าง ๆ ของเด็กมาใช้เสริมทักษะทางภาษาของเด็กได้มากมาย เช่น การเล่นเกมกระดาน หัดทักษะการฟัง การเล่นเกมทายคำหัดทักษะการพูด นอกจากนี้ยังมีเกมอีกมากมายที่ผู้สอนจะประยุกต์ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่จะสอน เกมต่าง ๆ สามารถใช้ได้ทุกขั้นตอนของการสอน ไม่ว่าจะเป็นขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุปบทเรียน การเล่นเกมในแต่ละครั้งผู้สอนควรบอกจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนทราบแน่ชัดว่าฝึกทักษะใด กำหนดกติกา และเวลาในการเล่นให้แน่นอน การเล่นเกมทั้งที่ไม่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์และต้องใช้ เกมที่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ ผู้สอนต้องเตรียมไว้ล่วงหน้า หรือให้ผู้เรียนเตรียมและเก็บให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยเมื่อเล่นเสร็จ ตัวอย่างเกมต่าง ๆ เช่น เกมปิงปอง แข่งเครื่องบิน ตกปลา ต่อบัตรคำ จำยตลาด เกมกระดาน เรียงคำ ยี่สิบคำถาม ฯลฯ

2. บัตรคำ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ฝึกทักษะด้านการอ่านและการเขียนได้ดีเป็นสื่อที่ผู้สอนนิยมใช้กันมาก เพราะใช้ประกอบการเรียนการสอนได้หลายลักษณะ เช่น สอนคัดลายมือ สอนคำใหม่ สอนคำยาก สอนอ่านออกเสียง สอนอ่านในใจ เล่นเกมเสริมทักษะต่าง ๆ

3. ปริศนาคำทาย เป็นการเล่นของคนไทยมาแต่โบราณนิยมเล่นกันใน หมู่เด็กและผู้ใหญ่ การทายปัญหานั้นฝึกทักษะหลายด้าน ทั้งการฟัง การพูด การคิด ไหวพริบในการแก้ปัญหา จินตนาการ การแสดงออกทางภาษา ปริศนาคำทาย มีการจัดหมวดหมู่ไว้หลายหมวดหมู่ เช่น ประเภทสัตว์ ของใช้ พืช เป็นต้น

4. เทปบันทึกเสียง เป็นสื่อการเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดทำมาไว้ให้ครูผู้สอน เพราะใช้ง่าย เคลื่อนย้ายได้สะดวก ราคาไม่แพง ครูใช้เทปบันทึกเสียงประกอบการสอนภาษาไทย โดยใช้สอนอ่าน ทำนองเสนาะ สัมภาษณ์ บันทึกข่าว นิทาน เป็นต้น

5. แผ่นป้ายสำลี เหมาะสำหรับใช้เป็นสื่อการสอนในระดับชั้นเด็กเล็ก ชั้นประถมศึกษา แต่ก็อาจนำไปใช้ในระดับชั้นมัธยมหรืออุดมศึกษาก็ได้ แผ่นป้ายสำลีสามารถใช้ติดบัตรคำ บัตรภาพหรือรูปภาพได้ แต่เราต้องยอมรับว่าบัตรคำ หรือบัตรภาพที่ติดบนป้ายสำลีนี้อาจจะไม่มั่นคง อาจร่วงหล่นได้

6. สไลด์ประกอบเสียง นำมาใช้ง่ายและสามารถนำมาเรียนแบบเอกัตบุคคลหรือประกอบการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม สไลด์ประกอบเสียงชุดใดที่จัดทำอย่างดีก็จะให้คุณค่าต่อกระบวนการเรียนรู้อย่างมาก

7. กระเป๋านั่ง เป็นแผ่นไม้บางๆ ที่เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดเท่ากับ แผ่นป้ายผ้าสำลีใช้กระดาดแข็งทำเป็นร่องหรือกระเป๋ารูปขนาดใหญ่พอที่จะเสียบบัตรคำได้ วิธีใช้กระเป๋านั่งก็จะใช้คล้ายกับแผ่นป้ายผนังสำลี คือ ใช้กับบัตรคำ บัตรข้อความ บัตรภาพ

8. สถานการณ์จำลอง เปรียบเหมือนนามธรรมของชีวิตจริง หรือการทำให้สภาพแวดล้อมหรือกระบวนการของชีวิตจริงให้ง่ายขึ้น โดยทั่วไปสถานการณ์จำลองจะเป็นการแสดงบทบาทที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมที่สมมุติขึ้น เช่น อาชีพต่างๆ ความเป็นอยู่ ฯลฯ

การอ่านภาษาไทย

การอ่านเป็นทักษะที่ 3 เรียงลำดับมาจากทักษะการฟังและทักษะการพูด เป็นทักษะที่มีความสำคัญที่ทุกคนจะต้องมี เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ที่ลงทุนน้อยที่สุดดังที่ วรรณิ โสมประยูร (2553 : 127) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นมาก ในการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน เพราะขณะนี้วิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารก็ยิ่งเพิ่มพูนความสำคัญ ฉะนั้นคนเราต้องมีทักษะในการอ่าน กล่าวคือ ต้องอ่านได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่การแสวงหาความรู้สามารถเข้าใจและติดตามการเปลี่ยนแปลงความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ ผู้มีประสิทธิภาพในการอ่านสูง จึงได้รับทั้งความรู้ ประสบการณ์ และการบันเทิง เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิต จึงปรากฏว่าผู้ที่อ่านเก่งและอ่านมากเป็นผู้ที่ได้เปรียบคนอื่น ๆ ดังที่ เบคอน (Francis Bacon) กล่าวว่า “การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์” (Bacon อ้างถึงใน ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน, 2525) เนื่องจากการอ่านมีความสำคัญมากดังกล่าว ครูประถมศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องการอ่านเป็นอย่างดี จึงจะสามารถจัดโปรแกรมการอ่านสำหรับเด็กให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดเอาไว้ในหลักสูตรได้

ความหมายของการอ่าน

บันลือ พลฤกษ์วัน (2530 : 80) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน หมายถึง การแปลตัวอักษร (สัญลักษณ์) ออกมาเป็นคำพูด (เสียง) และมีความหมายที่ใช้สื่อความคิดระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ซึ่งบางครั้งไม่จำเป็นต้องออกเสียงก็เข้าใจความหมายกันได้

ราชบัณฑิตยสถาน (2538 : 941) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ การอ่านออกเสียงตามตัวหนังสือ หรือเข้าใจความหมายจากตัวหนังสือ สังเกต หรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539 : 1) ให้ความหมายของการอ่านในด้านจิตวิทยาว่า การอ่าน คือ ผู้อ่านสามารถจดจำเรื่องได้และเก็บไว้ในสมอง ถ้ามีโอกาสเล่าให้ผู้ฟังก็สามารถเล่าได้ถูกต้อง

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 1) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านคือความเข้าใจในสัญลักษณ์ เครื่องหมายรูปภาพอักษร คำและข้อความที่พิมพ์หรือเขียนขึ้นมา

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2534 : 79) กล่าวว่า การอ่านคือการแปลสัญลักษณ์ที่เขียนหรือพิมพ์ให้มีความหมายออกมาเป็นสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ในภาษาไทย คือ คำ ข้อความ จึงเป็นเรื่องสำคัญมากในการสอนอ่านแก่เด็กแรกเรียน นักเรียนจะเข้าใจความหมายและนำไปใช้ในการฟัง

วรรณิ โสมประยูร (2542 : 121) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือ

สัญลักษณ์ โดยแปลออกมาเป็นความหมาย ที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และผู้อ่านสามารถนำความหมายนั้นๆ มาใช้ประโยชน์ได้

แฮริส และสมิธ (Harris and Smith. 1976 : 14) อธิบายความหมายของการอ่านไว้ว่า หมายถึง รูปแบบหนึ่งของการสื่อความ เป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ข่าวสารและความรู้ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านในลักษณะของการสื่อความซึ่งกันและกัน โดยที่ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นของตนเองด้วยภาษาตามลักษณะการเขียนของแต่ละบุคคลส่วนผู้อ่านจะพยายามหาความหมายของสิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ ได้แก่ ความคุ้นเคยในหัวข้อเรื่อง ความคิดที่สำคัญของเรื่อง ตลอดจนความรู้ทางภาษาของท่านผู้อ่านเองด้วย

จากการที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายจากสัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปภาพ ตัวอักษร คำและข้อความที่เขียนหรือพิมพ์ขึ้นมาโดยใช้สายตาสัมผัสตัวอักษร รับรู้และเข้าใจความหมาย รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ โดยแปลออกมาเป็นความหมาย ที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และผู้อ่านสามารถนำความหมายนั้นๆ มาใช้ประโยชน์ได้

ความมุ่งหมายของการอ่าน

กองเทพ เคลือบพณิชกุล (2539 : 89) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่าน ไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อต้องการศึกษาหาความรู้ การอ่านตามจุดมุ่งหมายข้อนี้จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียน นักศึกษาที่จะต้องอ่านตำราเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม หรืออ่านทบทวนบทเรียนที่เรียนมา ส่วนผู้ต้องการจะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมให้เกิดความรู้กว้างขวางจำเป็นต้องอาศัยการอ่านเป็นประจำ
2. อ่านเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นหรือค้นหาคำตอบ มนุษย์จะมีความอยากรู้อยากเห็นเป็นปกติวิสัย เช่น อยากรู้อะไรเรื่องชีวิตประวัติบุคคลสำคัญ อยากรู้ความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์บ้านเมือง อยากรู้อะไรเรื่องสังคมไทยทั่วไป จึงต้องการเพื่อสนองความต้องการนั้นๆ
3. อ่านเพื่อต้องการพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพ ปัจจุบัน การแข่งขันในทางอาชีพการงานทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ ประกอบความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ผู้ที่มีความสนใจใฝ่รู้จะมีความรู้ความสามารถในการปรับตัวและเพิ่มความรู้ความสามารถให้เหมาะสมกับอาชีพการงาน เป็นวิธีการพัฒนาหน้าที่การทำงานให้ก้าวหน้าต่อไป
4. อ่านเพื่อความบันเทิงใจ การอ่านหนังสือเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่ผู้อ่านจะได้รับความเพลิดเพลิน และเป็นการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด และหาความสุขให้แก่ชีวิต เช่น การอ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดี บทร้อยกรอง นิทาน นวนิยาย ตลอดจน หนังสือการ์ตูน ซึ่งผู้อ่านสามารถเลือกอ่านได้ตามความปรารถนาของตน

5. การอ่านเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม กล่าวคือ การอ่านหนังสือทุกชนิดและอ่านอยู่เสมอๆ นั้น เท่ากับเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ในทุกๆ ด้าน หนังสือจะช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้และแนวคิดกว้างขวาง ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน ได้นำมาปรับตัวเองให้เข้ากับบุคคลในสังคมและสถานการณ์ต่างๆ ทั้งยังเป็นการฝึกนิสัยตนเองให้ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข อยู่ร่วมกับผู้อื่น ผู้ที่อ่านหนังสือมากๆ จะทราบว่าตนควรจะพูดคุยเรื่องอะไร กับใคร จึงจะเหมาะสมเท่ากับเป็นการผูกมิตรภาพ และได้รับการยอมรับในสังคม

ความสำคัญของการอ่าน

กองทัพ เคลือบพณิชกุล (2539 : 87) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่าการอ่านให้ประโยชน์แก่ตนเอง ทั้งในด้านความรู้ การศึกษาค้นคว้า ความเพลิดเพลิน และความจรรโลงใจ เป็นการช่วยพัฒนาทั้งบุคลิกภาพและหน้าที่การงาน การอ่านให้ประโยชน์แก่สังคมทั้งความเป็นอยู่ในสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองกับการสืบทอดวัฒนธรรมสอดคล้องกับแนวคิดของ วรณี โสมประยูร (2542 : 121) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ หากอ่านไม่ได้การเรียนการสอนย่อมพบอุปสรรคอย่างใหญ่หลวง พฤติกรรมในการเรียนของเด็กจะเปลี่ยนจนไป หงอยเหงา เกือบกดหรือมีฉะนั้นจะแสดงออกต่างๆ ในลักษณะทดแทนปมด้อยเหล่านี้ก็มี ครูจำเป็นต้องเอาใจใส่ช่วยเหลือแก้ไข (ซ่อมเสริม) ตั้งแต่เริ่มอ่านบทเรียนแรกทันที
2. เด็กที่อ่านได้ย่อมได้รับการยอมรับ สามารถร่วมเรียนเล่นกับเพื่อนๆ ได้ดีตรงกันข้าม การที่เด็กมีอุปสรรคในการอ่านย่อมขาดความอบอุ่น ขาดความมั่นใจตนเอง
3. การอ่านได้อ่านเป็น เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ทั้งนี้ไม่ว่าโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาใดในโลกก็ไม่อาจจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด การอ่านจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่เด็กจะค้นคว้าเพิ่มเติมได้อย่างจุใจหรือตามความจำเป็นของเด็กเหล่านั้นได้ดี
4. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการประกอบธุรกิจ การปรับปรุงอาชีพเมื่อพ้นวัยประถมศึกษาอาจเรียนรู้จากกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนได้อีกทางหนึ่ง

ประเภทของการอ่าน

การอ่านแบ่งตามวิธีอ่านได้ 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ การอ่านในใจ และการอ่านออกเสียง ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ (บันลือ พฤษะวัน. 2530 : 81)

1. การอ่านในใจ คือ การอ่านไม่ออกเสียงหรืออ่านเงียบ (Silent Reading) เวลาอ่านในใจจะไม่ใช่วิธีที่ช่วยในการออกเสียงเคลื่อนไหวเลย คงใช้เฉพาะสายตาหวาดไปบนตัวอักษร นัยน์ตาจับภาพแล้วส่งสัญญาณผ่านประสาทตาไปยังประสาทสมองให้รับรู้เพื่อจดจำและตีความต่างๆ ออกมา

การอ่านในใจจึงเป็นการอ่านที่มุ่งจะเก็บใจความให้ได้ถูกต้องรวดเร็ว ผู้อ่านสามารถรับรู้เรื่องราวจากการอ่านในใจได้เร็วกว่าการอ่านออกเสียง จึงเป็นการอ่านเพื่อให้ตนเองเท่านั้นที่รับรู้แต่เพียงผู้เดียว การอ่านในใจจึงใช้พลังงานในการอ่านน้อยกว่าการอ่านออกเสียง แต่ได้ปริมาณมากกว่า เมื่อพูดถึงการอ่านคนทั่วไปจึงหมายถึง การอ่านในใจนั่นเอง

2. การอ่านออกเสียง การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านให้เกิดเสียงดัง (Sound Reading) คือ การเปล่งเสียงตามตัวอักษร ถ้อยคำ และเครื่องหมายต่างๆ ที่เขียนไว้ออกให้ถูกต้อง ชัดถ้อยชัดคำ และเป็นที่เข้าใจแก่ผู้ฟัง

ดังนั้น การอ่านออกเสียงผู้อ่านจะต้องอาศัยการทำงานที่สัมพันธ์กันระหว่างสายตา สมอง และอวัยวะในการออกเสียง กล่าวคือ ผู้อ่านจะต้องใช้สายตากวาดไปบนตัวอักษรครั้งละหนึ่งวรรค และต้องแบ่งใจความไว้แปลความคิดเป็นเสียง แล้วจึงเปล่งเสียงออกมาให้ตรงตามความหมายของถ้อยคำ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจข้อความที่ได้ยินผู้อ่านเปล่งเสียงออกมา

การสอนทักษะการอ่าน

การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ที่สำคัญที่สุด การฝึกฝนการอ่านทำให้เป็นผู้รอบรู้ สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2545 : 2-66) ได้กล่าวถึง การอ่านที่ครูควรฝึกให้ผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการสอนอ่าน และเทคนิคการสอนอ่านที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. การอ่านเพื่อความรู้ความเข้าใจ เป็นการอ่านที่มีความสำคัญ เพราะเมื่อผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน โดยสามารถเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านมากขึ้น ก็จะเป็นหนทางนำไปสู่ความสำเร็จทุกสาขาวิชา รวมทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวัน นอกจากจะเข้าใจความหมายของคำและเข้าใจในเรื่องที่อ่านแล้ว การเข้าใจสำนวน โวหาร ทั้งการพรรณนา การบรรยาย การเปรียบเทียบต่างๆ จะช่วยให้มีความลึกซึ้งในการอ่านมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการทะนุบำรุง ส่งเสริมวัฒนธรรมทางภาษาที่ดีงามไปสู่อนุชนรุ่นหลังสืบไป การอ่านเพื่อความรู้ความเข้าใจในถ้อยคำ สำนวน โวหาร มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ถ้อยคำ อาจเป็นคำโดดๆ หรือเป็นถ้อยคำสองคำสามคำในลักษณะที่เป็นคำศัพท์ยาก หรือคำศัพท์เฉพาะวงการต่างๆ ถ้อยคำเหล่านี้ต้องอาศัยการตีความหรือต้องอาศัยการดูจากข้อความแวดล้อมคำนั้นๆ (บริบท) ก็จะทำให้เข้าใจความหมายมากขึ้น

1.2 สำนวน เป็นถ้อยคำกะทัดรัด สละสลวย มีความหมายลึกซึ้งกินใจ และมีความหมายในเชิงเปรียบเทียบ สำนวนรวมไปถึงสุภาษิต คำพังเพย คำขวัญ และคำคม

1.3 โวหาร หมายถึงชั้นเชิงสำนวนแต่งหนังสือหรือสำนวนที่เล่นเป็นสำบัดสำนวนโวหาร อาจแบ่งเป็นพรรณนา การบรรยาย การเปรียบเทียบ

2. การอ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญหรือเก็บสาระสำคัญของเรื่อง จะต้องมีความสามารถที่จะเข้าใจ และแยกแยะให้ได้ว่าข้อความใด ประโยคใดเป็นส่วน

สำคัญของเรื่อง และส่วนใดเป็นส่วนปลีกย่อย การอ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่อง โดยมีขั้นตอน คือการอ่านเร็วหรืออ่านในใจคร่าวๆ พอให้เข้าใจเรื่อง อ่านเก็บรายละเอียดเพื่อทบทวนเนื้อหา ผึกหรือคิดตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบ หาประโยคใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า และการเรียบเรียงให้เป็นสำนวนภาษาของตนเองหลักการอ่านเพื่อสรุปใจความมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 อ่านเร็ว เป็นการอ่านคร่าวๆ อ่านเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบให้พอเข้าใจเรื่อง

2.2 อ่านเก็บรายละเอียด เป็นการอ่านทบทวนอีกครั้ง ตั้งคำถามจากเรื่องราวว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม หรือใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และผลที่ได้รับคืออะไร

2.3 ตอบคำถาม โดยนำคำตอบมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาของนักเรียน การตอบคำถามอาจตรงด้วยวาจาหรือเขียนก็ได้ ซึ่งถ้าหากนักเรียนตอบคำถามได้ทุกข้อก็สามารถจับใจความได้ทั้งหมด

วิธีการสรุปใจความสำคัญมีดังนี้

2.3.1 หาประโยคใจความสำคัญและประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า

2.3.2 เมื่อได้ประโยคใจความสำคัญแล้ว ให้พิจารณาหาส่วนที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง โดยตัดส่วนที่ไม่จำเป็นออก ถ้าเป็นเรื่องราวกรองให้ถอดความเป็นร้อยแก้วก่อน

2.3.3 เรียบเรียงใหม่เป็นสำนวนภาษาของตนเอง

3. การอ่านในใจ มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้อ่านหนังสือได้เร็ว และเป็นการฝึกอัตราเร็วในการอ่าน เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ การผลิตเพลินจากการอ่านการอ่านในใจในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะต้องฝึกบ่อยๆ ขั้นตอนของการอ่านในใจอย่างมีประสิทธิภาพเบื้องต้นนั้นคือ อ่านได้คล่องแคล่ว รวดเร็ว ถูกต้อง ตอบคำถามได้ สรุปเรื่องได้ วิเคราะห์ได้ นอกจากจะต้องมีการปูพื้นฐานหรือมีการสร้างประสบการณ์ในการอ่านมาก่อนแล้วยังสามารถทำได้อีก 3 ขั้นตอนที่เพิ่มเติมช่วยในการอ่านในใจได้ ดังนี้

3.1 อ่านสำรวจและตั้งคำถาม เป็นการอ่านสำรวจโดยอ่านบทเรียนคร่าวๆ และกวาดสายตาเฉพาะตอนที่สำคัญ เป็นการอ่านเร็วและตั้งคำถาม

3.2 อ่านพินิจและตอบคำถาม เป็นการอ่านเรื่องอีกครั้งอย่างพินิจพิจารณาเพื่อหาคำตอบ จับประเด็นสำคัญ หารายละเอียดของเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ แล้วตอบคำถาม

3.3 อ่านโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นความเกี่ยวข้องของเรื่องและจะนำไปสู่การเข้าใจเรื่องที่อ่านดียิ่งขึ้น เป็นการพัฒนาอ่านเพื่อความเข้าใจขั้นมาอีกระดับหนึ่ง

4. การอ่านออกเสียง เป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ และความผลิตเพลิน การอ่านออกเสียงนั้นสามารถอ่านได้ทั้งแบบร้อยแก้วและแบบร้อยกรอง เช่น กลอนสี่ กลอนแปด โคลงสี่สุภาพ เป็นต้น การรู้หลักของการอ่านที่ดีจะทำให้สามารถอ่านได้ถูกจังหวะ ลีลา และรู้จักใช้น้ำเสียงทำให้เกิด

ความซาบซึ้งในการอ่าน จุดมุ่งหมายของการอ่านออกเสียง เป็นการถ่ายทอดตัวอักษรออกมาเป็นเสียง เพื่ออ่านให้ผู้อื่นฟังหรือออกเสียงให้ผู้อื่นฟัง เช่น ผู้เรียนอ่านหนังสือให้ครูฟัง หรือนักข่าวอ่านข่าวให้ผู้ชมที่อยู่ทางบ้านฟัง เป็นต้น หรืออ่านเพื่อต้องการความไพเราะของเสียง ของถ้อยคำ และเพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง เช่น การอ่านกลอนและทำนองเสนาะอื่นๆ โดยมีหลักการอ่านออกเสียง ดังนี้ การอ่านออกเสียงต้องอ่านให้ถูกต้องตามอักขรวิธี และอ่านออกเสียงให้ชัดเจน เช่น อ่านอักขรนำ อ่านคำที่มีรร (ร หัน) อ่านอย่างมีจังหวะที่ถูกต้อง มีวรรคตอนที่ถูกต้อง และจะต้องอ่านได้คล่องแคล่วอีกด้วย เพื่อให้ผู้ฟังได้รับรู้ถึงความไพเราะ จะต้องทำน้ำเสียงและกิริยาอาการให้สอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน ซึ่งกิริยาท่าทางจะช่วยสื่อให้เข้าใจเรื่องมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน ผู้อ่านก็เพลินและได้อารมณ์ไปกับเรื่องที่อ่าน การอ่านออกเสียงที่ดี ถ้าผู้อ่านไม่มีประสบการณ์ในการอ่านมาก ผู้อ่านควรอ่านในใจสักครั้งหนึ่งก่อน เพื่อให้รู้เรื่องราวโดยตลอดของเรื่องที่อ่าน และแบ่งวรรคตอน หรืออ่านออกเสียงคำยากให้ถูกต้องก่อน จากนั้นจึงจะอ่านออกเสียง การทำเช่นนี้จะทำให้สามารถอ่านออกเสียงได้อย่างมั่นใจ เสียงดังฟังชัด มีทำนอง มีจังหวะ วรรคตอน และมีน้ำเสียงที่น่าฟัง

ประโยชน์ในการอ่านออกเสียง การอ่านออกเสียงในแต่ละครั้ง หากผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องที่อ่านไปด้วยจะทำให้มีความรู้กว้างขวางขึ้น ซึ่งนอกจากจะเป็นการพัฒนาศักยภาพในการอ่านแล้วยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นการสร้างเสริมชีวิตของคนให้สมบูรณ์ขึ้น

5. การอ่านเพื่อแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องเรียนรู้ เพื่อเป็นทักษะเบื้องต้นของการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจว่าสิ่งใดควรเชื่อ และสิ่งใดไม่ควรเชื่อ อันจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาของตนที่อาจจะต้องเผชิญกับการอ่านหนังสือ บทความ หรือข้อต่างๆ นั้น สิ่งหนึ่งที่ผู้อ่านจะพบ คือ ผู้เขียนมักจะสอดแทรกข้อคิดเห็นเพื่อเป็นการแสดงความคิดเห็นในข้อเสนอนั้น ซึ่งเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนคู่ขนานไปกับข้อเท็จจริงว่า ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์เพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น ข้อเท็จจริงมักเป็นเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ ข้อมูล สถิติ หรือสิ่งที่ต้องมีหลักฐานมาสนับสนุน ยืนยันได้ มีความสมเหตุสมผล ส่วนข้อคิดเห็นจะเป็นความคิดเห็น ความรู้สึก หรือข้อสรุปที่ได้มาจากข้อเท็จจริงที่เป็นข้อคิดเห็นส่วนตัวของแต่ละคน ขั้นตอนของการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น มีดังนี้

5.1 จับใจความสำคัญ เมื่ออ่านเรื่องหรือข้อความแล้ว ต้องพิจารณาใจความสำคัญให้ได้

5.2 แยกข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น โดยดูจากข้อเท็จจริงที่มีหลักฐานอ้างอิงและข้อคิดเห็นที่เป็นการแสดงความคิดเห็น

6. การอ่านเพื่อวิเคราะห์หาเหตุผล คือ การแยกแยะเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาว่า มีที่มาที่ไปอย่างไร เพื่อทำความเข้าใจและเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ ซึ่งการอ่านเพื่อวิเคราะห์หาเหตุผลและผลต้องใช้กระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจ รวมทั้งการสรุปจากเรื่องที่อ่านเพื่อช่วยในการ

วิเคราะห์หาเหตุและผล การอ่านเพื่อนวิเคราะห์หาเหตุและผล เป็นกระบวนการใช้ความคิดในการอ่านเรื่อง คือ จะต้องแยกแยะให้ได้ว่า เรื่องที่อ่านนั้นอะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล และกระบวนการหรือวงจรของเหตุและผลนั้นมีที่มาและที่ไปอย่างไร เพื่อประโยชน์ในการแก้ปัญหาและหาข้อสรุป

7. การอ่านเพื่อตีความ หรือ การอ่านเพื่อเข้าใจความหมาย และถอดความรู้หรือเจตนา หรือความตั้งใจของผู้เรียนที่ต้องการสื่อหรือบอกให้ผู้อื่นทราบ บางครั้งหรือบ่อยครั้งผู้เขียนไม่ได้บอกตรงๆ ถึงเจตนาหรือความตั้งใจในการเขียนซึ่งต้องอาศัยในการตีความการอ่านเพื่อการตีความเป็นการอ่านที่ต้องใช้ความคิดพิจารณาว่า ผู้เขียนตั้งใจจะบอกอะไรแก่ผู้อ่านอาจจะเป็นการแนะนำสั่งสอน เตือนสติ ห้ามปราม หรือวัตถุประสงค์อื่น ซึ่งผู้อ่านจะต้องมีประสบการณ์ และมีพื้นฐานรู้ดีจึงจะตีความได้ถูกต้อง ซึ่งมีหลักในการอ่านเพื่อตีความดังนี้

7.1 ผู้ตีความจะต้องเตรียมความพร้อม เช่น จะตีความในเรื่องใด หากเรื่องนั้นเป็นเรื่องยากและไม่ถนัด ไม่มีประสบการณ์ ดังนั้น จะต้องศึกษาค้นคว้าเพื่อหามีความรู้นั้นๆ ก่อนที่จะตีความ

7.2 การอ่านเพื่อตีความจำเป็นจะต้องใช้หลักการพื้นฐานทางด้านการจับใจความสำคัญด้วย และการพิจารณาไตร่ตรอง รวมทั้งการหาข้อสรุปของเรื่องเพื่อช่วยในการตีความ

8. การเลือกอ่านหนังสือและสื่อต่างๆ เพื่อความรู้ความบันเทิง การเลือกอ่านหนังสือและสื่อต่างๆ มีความสำคัญมาก เพราะหนังสือและสื่อมีมากมาย แต่เวลาในการอ่านมีจำกัด ไม่สามารถอ่านได้ทุกเล่มทุกอย่างได้ จึงจะต้องเลือกอ่านตามวัตถุประสงค์และจัดสรรเวลา ในการอ่านแต่ละอย่างให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง ซึ่งมีหลักการอ่านหนังสือและสื่อต่างๆ เพื่อความรู้ความบันเทิง ดังนี้

8.1 ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านว่าจะอ่านเพื่อความรู้ เพื่อความบันเทิง หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่น เพื่อจะได้วางแผนการอ่านให้สอดคล้อง

8.2 กำหนดกิจกรรมหลังการอ่าน การอ่านทุกอย่างจะเป็นประโยชน์มากขึ้นถ้ามี การกำหนดกิจกรรมหลังการอ่าน ไม่ว่าจะเป็นการบันทึกไว้ ย่อไว้ ทำรายงาน หรือการนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต แก้ปัญหาชีวิต รวมทั้งการนำเอาคำแนะนำไปปฏิบัติเพื่อปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

ประโยชน์จากการอ่านหนังสือและสื่อต่างๆ เพื่อความรู้ความบันเทิง มีทั้งได้ความรู้จากเรื่องที่อ่านที่สามารถนำมาใช้โดยตรงในการเรียนหรือเสริมสติปัญญาให้เฉลียวฉลาดได้ความบันเทิงมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน และได้คติ ข้อคิดเห็นเพื่อพัฒนาให้ชีวิตสมบูรณ์ มีความสุขสำเร็จในชีวิต

9. มารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน มารยาทในการอ่านถือเป็นมารยาททางสังคมอย่างหนึ่งที่ผู้เรียนควรนำไปปฏิบัติ ส่วนการสร้างนิสัยรักการอ่านนั้นจะต้องรู้ถึงคุณค่าว่ามีประโยชน์อย่างแท้จริง ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่านจะเป็นผู้ที่ประสบผลสำเร็จ

ในชีวิต ความมีมารยาทเป็นเครื่องมือวัดความเจริญทางจิตใจของคน ส่วนมารยาทในการอ่านเป็นเครื่องมือวัดความมีระเบียบวินัยที่ดีของผู้อ่านหรือของผู้เรียน ซึ่งมีความสำคัญมาก เพราะผู้เรียนในยุคปฏิรูปจะต้องมีความรู้มีคุณธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขมารยาทที่ดีในการอ่านร่วมกัน มีดังนี้

1. ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น
2. ขณะอ่านหนังสือร่วมกับผู้อื่นไม่ควรนำขนม น้ำ มารับประทาน
3. ขณะที่ผู้อื่นอ่านหนังสือ ไม่ควรเล่น
4. เมื่ออ่านหนังสือเสร็จควรเก็บไว้ที่เดิม
5. เมื่อต้องการลุกไปที่อื่น ควรค่อยๆ ลุก ไม่ทำเสียงดัง
6. ไม่ขีดเขียนทำลายหนังสือที่เป็นสมบัติของส่วนรวม เช่น หนังสือของห้องสมุด เป็นต้น

การสร้างนิสัยรักการอ่าน มีวิธีการดังนี้

1. หาหนังสือที่ชอบมากที่สุดมาอ่านก่อน
2. ใช้ระยะเวลาในการอ่านโดยเริ่มจากเวลาสั้นๆ ก่อน
3. ใช้ระยะเวลาในการอ่านให้นานขึ้น โดยควบคุมจิตใจให้แน่วแน่ มีสมาธิมั่นคง และอดทนต่อสิ่งรบกวน
4. ข้อความที่อ่านควรมุ่งอ่านให้จบตอนใดตอนหนึ่ง มากกว่าจะมุ่งนับจำนวนหน้า
5. จดจำเนื้อหาสาระหรือใจความสำคัญให้ได้
6. หมั่นฝึกฝนทักษะการอ่านอยู่เสมอ

ประโยชน์ของการสร้างนิสัยรักการอ่าน การมีนิสัยรักการอ่านเป็นนิสัยของคนที่มีความ มุ
มานะ และมีความตั้งใจจริงซึ่งแสดงออกให้เห็นได้โดยการชอบอ่านหนังสือทุกๆ ประเภท ทั้งหนังสือ
บันเทิง หนังสือประเภทความรู้ ซึ่งการที่ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านนอกจากจะทำให้เป็นคนฉลาด มี
ความรู้รอบตัวแล้วยังได้รับความเพลิดเพลินในการอ่าน ผ่อนคลายความตึงเครียดได้อีกด้วย

สำหรับการอ่านในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จุดมุ่งหมายในการสอนให้อ่านได้นั้น เน้นให้
ผู้เรียนรู้จักประสมคำ (พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และเครื่องหมายต่างๆ) ออกเสียงให้
ถูกต้องทั้งคำที่เคยเห็นและคำที่ไม่เคยเห็น นอกจากนี้จะต้องรู้ความหมายของคำนั้นๆ เพื่อนำไปใช้ใน
รูปกลุ่มคำหรือประโยคให้ถูกต้อง รู้จักนำลักษณะการอ่านที่ดีเข้ามาช่วยในการอ่าน รู้จักการกวาด
สายตาขึ้น เริ่มต้นง่ายๆ การอ่านในใจ และการอ่านออกเสียง นอกจากจุดประสงค์ในการอ่าน
โดยทั่วไป สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาควรจะได้เน้นถึงสิ่งเหล่านี้

1. ให้มีความสามารถในการอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง รวดเร็วและเข้าใจเนื้อความที่อ่าน

2. ให้มีความสามารถในการอ่านในใจ เพื่อเก็บข้อความและเรื่องราวต่างๆ ที่อ่านได้นั้นอย่างถูกต้อง
3. ให้เข้าใจความหมายของเรื่องที่ได้ถูกต้อง และเก็บใจความได้
4. ให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน เช่น เด็กทราบว่า การอ่านนั้นให้ประโยชน์ทั้งในด้านความรู้และความเพลิดเพลิน เด็กเต็มใจอ่าน โดยไม่ฝืนใจอ่าน
5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน
6. ให้เด็กรู้จักคำต่างๆ ที่ได้พบเห็นและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการอ่าน
7. ส่งเสริมเด็กให้มีความรู้กว้างขวาง เพราะการอ่านย่อมทำให้เด็กได้รู้เรื่องต่างๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
8. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักเลือกอ่านหนังสือตามใจชอบ และตามความสนใจของเด็ก การฝึกทักษะการอ่านออกเสียง มีข้อเสนอแนะดังนี้
 - 8.1 ครูควรตั้งจุดมุ่งหมายแต่เพียงอย่างเดียวในการอ่านครั้งหนึ่งๆ และบอกให้นักเรียนทราบความมุ่งหมายด้วย เช่น อ่านเพื่อความถูกต้องชัดเจนในการอ่านออกเสียง เน้นการอ่านออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำให้ชัดเจน ฯลฯ
 - 8.2 ควรฝึกบ่อยๆ ในระยะสั้นๆ
 - 8.3 การสอนอ่านคำยาก ครูควรแทรกหลักเกณฑ์การอ่านให้เหมาะกับวัยเพื่อเด็กจะได้รู้หลักเกณฑ์ และช่วยให้จำได้แม่นยำ
 - 8.4 ข้อความที่เป็นร้อยแก้ว การฝึกอ่านเดี่ยว ส่วนที่เป็นร้อยกรองควรให้อ่านพร้อมกัน

วิธีที่ใช้ในการสอนอ่าน

การสอนอ่านสำหรับเด็กที่ยังไม่เรียนหนังสือ ให้สามารถอ่านและถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดหรือคำพูดออกมาเป็นตัวหนังสือ นับตั้งแต่เริ่มมีการสอนอ่านหนังสือไทยมาจนถึงปัจจุบันมีวิธีการสอนหลายวิธี ดังนี้

1. วิธีสอนอ่านแบบแจกลูกสะกดคำ (spelling Approach) คือ การสอนที่ถือว่าคำประกอบด้วยรูปและเสียงของพยัญชนะ วรณยุกต์ ตัวสะกด ฯลฯ เวลาสอนอ่านแทนที่จะอ่านเป็นคำๆ มีความหมายเลยทีเดียว ก็ต้องใส่พยัญชนะ สระ ฯลฯ ให้ออกเสียงได้ถูกต้องเป็นคำๆ อีกทีหนึ่งเป็นการช่วยให้อ่านคำได้เพราะผู้อ่านรู้จักพยัญชนะ สระ ตัวสะกด แล้วใช้เสียงช่วยพาไป เช่น ปาน นักเรียนจะสะกดว่า ป—ปา-ปา-น-ปาน หรือ ป-า-น-ปาน
2. วิธีสอนแบบเทียบเสียง (Phonic Approach) วิธีนี้ยึดการเทียบเสียงสระ หรือสระและตัวสะกดเป็นหลักในการอ่าน เพื่อประโยชน์ในการเทียบเสียงหัดอ่าน เช่น กา ขา มา นา ตา มีเสียงอา เหมือนกัน มี ตี ปี สี ตี มีเสียง อี เหมือนกัน เมื่อผันได้แล้วนำคำที่อ่านได้มาเรียงเป็นประโยค เช่น

กา ตี ตา, ตา สี มี นา การสอนคำที่มีตัวสะกด ก็ใช้วิธีการเทียบเสียงเช่นเดียวกัน กาน นาน วาน มี เสียง อาน กัน จัน มัน มีเสียง อัน ตามปกติการสอนเทียบเสียงบ้างก็เรียกรวมๆ กันว่า แจกลูกเทียบเสียง หรือผันอักษร เพื่อประโยชน์ในการเทียบเสียงหัดอ่านเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการสอนสะกดคำนั้น เพื่อประโยชน์ในการหัดอ่าน เขียนให้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ การสอนสะกดคำก็มีประโยชน์ในการช่วยให้เด็กอ่านได้ดีเช่นกัน เพราะฉะนั้นในการสอนเทียบเสียงหรือสะกดคำแต่ละครั้ง ครูจึงควรมีจุดมุ่งหมายอยู่ในใจก่อนว่าสอนเพื่อให้อ่านหรือสอนเพื่อให้เขียนแต่อย่างไรก็ตาม ทั้งการสอนอ่านและการสอนเขียนก็จะสอนแยกจากการโดยอิสระไม่ได้

3. วิธีสอนแบบมาตรฐาน (the Baste Method) วิธีนี้ได้แบบอย่างมาจากการสอนภาษาต่างประเทศ โดยยึดหลักว่าในชีวิตประจำวันนั้นคนเราสื่อความหมายกันเป็นประโยคและคำจึงจะทำให้เข้าใจตรงกัน การสอนที่สอดคล้องกับธรรมชาติของภาษาก็คือ สอนให้เป็นประโยคและคำเลยทีเดียว โดยคัดเลือกประโยคและคำที่มีความหมายต่อตัวผู้เรียนมาให้อ่านและเขียนแยกออกเป็น 2 วิธี

3.1 สอนเป็นคำ (Word Approach) คือ ให้นักเรียนดูรูปภาพ แล้วมีคำอธิบายใต้ภาพ การสอนด้วยวิธีนี้ เป็นการสอนให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยตา ระหว่างคำกับภาพโดยคาดหวังว่านักเรียนเห็นบ่อยๆ จะจำคำได้ภาพได้ นอกจากนั้นการอ่านคำที่มีภาพประกอบย่อมดึงดูดใจเด็กได้ดีกว่าอ่านตัวหนังสือเฉยๆ

3.2 การสอนเป็นประโยค (Sentenee Approach) คือ การนำเอาข้อความที่เป็นประโยคมาให้นักเรียนอ่าน โดยเลือกประโยคที่มีความหมาย หรือมีความสัมพันธ์กับผู้เรียนหรือเกิดจากคำบอกเล่า คำพูดของผู้เรียนมาเขียนให้อ่าน การสอนวิธีนี้เป็นไปตามความเชื่อของนักจิตวิทยาที่เชื่อว่า เด็กมีคุณสมบัติพิเศษ ซึ่งจะผิดแปลกไปจากผู้ใหญ่อยู่ประการหนึ่ง ซึ่งจะแสดงออกได้โดยการทดลอง เด็กไม่ใช่จะอ่านได้เฉพาะคำๆ เดียวเท่านั้น แม้ประโยคยาวๆ ก็อ่านได้ ถ้าครูลองเขียน คือ เพื่อเด็กเห็นสิ่งใดก็จะถ่ายภาพนั้นไว้ทั้งภาพ เปรียบเสมือนเราถ่ายรูปลงบนฟิล์ม นั้นเมื่อได้เห็นสิ่งใดใหม่ จะนำเอามาเปรียบเทียบกับภาพเก่าการนำเอาก่อนสอนเป็นคำและเป็นประโยคมาสอนเด็กเรียกว่า การสอนแบบมาตรฐานหรือการสอนแบบเบสิค (The Basic Method) ซึ่งถือว่าเป็นการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน

4. วิธีการสอนแบบผสม หมายถึง การนำวิธีการสอนเป็นคำและเป็นประโยคมาเป็นบันไดขั้นต้นเสียก่อน แล้วจึงสอนด้วยวิธีการเทียบเสียง แจกลูก เมื่อเริ่มสอนด้วยหนังสือประเภทที่สอนเป็นคำและประโยคก่อน โดยไม่คำนึงถึงหลักเกณฑ์ใดๆ ในเรื่องการผสมหรือการแจกลูกให้มาก จนสังเกตว่าเด็กจะคุ้นเคยกับการแยกคำเป็น สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ แล้วจึงนำเอาหนังสือแบบเรียนประเภทเทียบเสียงแจกลูกเข้ามาสมทบเรียนด้วย หนังสืออ่านเป็นคำและเป็นประโยคก็กลายสภาพเป็นแบบสอนอ่านไป จากนั้นก็จะนำเอาหนังสือแบบสอนอ่านอื่นๆ ให้นักเรียนอ่านต่อไปได้เลย

เทคนิคการสอนอ่านที่น่าสนใจ

คำมีตัวสะกดมีสระเดียว ถ้านักเรียนแม่นยำในการจำแนกรูปคำในแม่ ก-กา การสอนตัวสะกดที่มีสระเดียวไม่ใช่เรื่องยาก การสอนอาจดำเนินเป็นขั้นๆ ดังนี้

1. โดยการเปรียบเทียบระหว่างคำที่ไม่มีตัวสะกด เพื่อให้นักเรียนหาข้อสรุปด้วยตนเองว่าคำเดิมอ่านอย่างไร คำใหม่อ่านอย่างไร แต่ละคำมีอะไรเขียนเหมือนกันต่างกันบ้าง ตัวอย่าง เช่น จา + ง = จาง (ให้นักเรียนอ่านคำในแม่ ก-กา ก่อน แล้วจึงอ่าน กา + ง = กาง ออกเสียงตัวสะกดรวมเป็นคำใหม่ บา + ง = บาง จากนั้นให้นักเรียนเปรียบเทียบหาข้อสรุปจะได้ดังนี้

1.1 ทุกคำมี -า และ ง เหมือนกัน

1.2 ทุกคำออกเสียง อาง เหมือนกัน

1.3 ทุกคำออกเสียงต่างกันตามเสียงพยัญชนะต้น

2. เมื่อพบคำที่มีตัวสะกด ให้นักเรียนเอามือปิดตัวสะกด แล้วผันออกเสียงคำในแม่ ก-กา ก่อน จึงออกเสียงตัวสะกด

ตัวอย่าง กา + น = กาน จา + น = จาน แท + น = แทน

ถ้าคำที่มีตัวสะกดมีวรรณยุกต์อยู่ด้วย ให้ผันคำแม่ ก-กา ไปหาตัวสะกดก่อนแล้วจึงผันวรรณยุกต์

ตัวอย่าง กา + น = กาน กาน-ก้าน

3. สระ อะ เปลี่ยนรูปเป็นไม้หันอากาศเมื่อมีตัวสะกด

ตัวอย่าง วะ + น = วัน

กะ + น = กัน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เด็กจะพบคำประเพณีไม่กี่คำ จึงควรสอนด้วยวิธีออกเสียงเป็นคำๆ และเทียบเสียง เมื่อรู้จักคำมีหันอากาศหลายคำแล้วสรุปว่า คำมีหันอากาศออกเสียงอย่างไร

ตัวอย่าง จัก นัก รัก พัก มี ก เหมือนกัน ออกเสียง อัก

กัต จัด มัด ตัด มี ด เหมือนกัน ออกเสียง อัด

การอ่านคำมีตัวสะกดบางตัว มีการอ่านลักษณะดังนี้

3.1 ตัวสะกดบางตัวเขียนด้วยพยัญชนะสองตัวควบกัน คือ นอกจากตัวสะกดแท้ที่จะต้องออกเสียงเป็นตัวสะกดแล้ว ยังมีอักษรอีกตัวหนึ่งนำหรือตามหลังตัวสะกด ที่แท้จริงมาด้วย ซึ่งมักเป็นตัว ร แต่เวลาอ่านไม่ต้องอ่านออกเสียงตัวที่นำมาหรือตามมานั้น เช่น จักร บุตร สมุทร เมตร สูตร ฉัตร ลิตร วัตร มิตร สามารถ

3.2 ตัวสะกดบางตัวมีสระ อี เช่น ชาติ ญาติ สมบัติ บัญญัติ

3.3 ตัวสะกดบางตัวมีสระ อุ เช่น เกตุ เหตุ ธาตุ เมรุ เวลาอ่านไม่ต้องออกเสียงตัวควบหรือ สระ อุ

4. ตัวสะกดในแต่ละแม่ มีหลายตัว เช่น
 แม่กน มี น ร ล ฟ ญ ฌ
 แม่กก มี ก ข ค ฌ
 แม่กบ มี บ ป ภ พ ฟรี
 แม่กด มี ด ต ฏ ฐ ร ท ฑ ฒ ษ ศ ส ฎ ฐ จ ฌ

ปัญหาในการสอนอ่าน

ในการสอนอ่านนั้นมี 2 แบบ คือ การอ่านออกเสียงและอ่านในใจ ปัญหาที่พบบ่อย คือ การอ่านออกเสียง ส่วนการอ่านในใจเท่าที่พบ คือ อ่านซ้ำมาก อ่านซ้ำ อ่านเก็บความไม่ครบ อ่านแล้วจับใจความไม่ได้ เวลาอ่านทำปากขมขม และเวลาอ่านต้องใช้นิ้วชี้ทุกคำที่อ่านปัญหาการอ่านออกเสียงมีหลายประการ คือ (กรรณิการ์ พวงเกษม. 2531 : 129-133)

1. อ่านไม่ออก โดยมากจะเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ที่ยังจำหลักเกณฑ์ในการสะกดคำต่างๆ ไม่ได้ เช่น
 - 1.1 อ่านคำที่ใช้อักษรต่ำและอักษรสูงที่มีวรรณยุกต์ เช่น ผ้า พ้า น้ำ ท่า ฯลฯ
 - 1.2 คำที่ประสมกับสระประสม เช่น เปรียบ เกลื่อน เหมือน ฯลฯ
2. อ่านคำผิด ลักษณะที่อ่านผิดส่วนมากมีดังนี้
 - 2.1 อ่านคำที่มีอักษรนำผิด เช่น ผลิต (ผล-ลิต) อ่าน ผลิต ปรับปรำ (ปะ-รำ-ปะ-รา) อ่าน ปริมปรา ขมุขมัว (ชะ-หมุก-ชะ-หมัว) อ่าน ชะมุขชะมัว ฯลฯ
 - 2.2 คำพ้องรูป เช่น เพลา-เพล (เพ-ลา) อ่านว่า เพลา แหน-แหน (แหน) อ่านออกเสียง น สะกด ทั้งสองคำ พลี-พลี (พะ-ลี) อ่านออกเสียง พลี อ่านเป็น ล ควบทั้ง 2 คำ
 - 2.3 อ่านคำหรือข้อความที่มีเครื่องหมายประกอบผิด เช่น คำที่มีเครื่องหมายไปยาลน้อย (๓) เครื่องหมายไปยาลใหญ่ (๓) เช่นคำว่า โปรดเกล้าฯ อ่านว่า โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ในห้องเรียนมี กระดานดำ พัดลม ชั้นวางห่อข้าว ฯลฯ อ่านว่า ในห้องเรียนมีกระดานดำ พัดลม ชั้นวางห่อข้าว เป็นต้น
 - 2.4 อ่านแยกคำ หรืออ่านแบ่งวรรคตอนผิด มีลักษณะดังนี้
 - 2.4.1 แยกคำผิด เช่น โฉนด (ฉะ-โหนด) อ่านผิดเป็น โฉ-นด
 - 2.4.2 แยกพยางค์ผิด เช่น เพลงเขมรอกโคร่ง (ชะ-เหมน-อก-โคร่ง) อ่านผิดเป็น เพลง-เขม-รอก-โคร่ง
 - 2.4.3 อ่านแบ่งวรรคตอนผิด เช่น ข้อความที่อยู่ในวงเล็บ คือ ข้อความหรือรายละเอียดซึ่งตัดออกแล้วไม่ทำให้เสียใจความเดิม

2.5 อ่านออกเสียงผิด มีลักษณะดังนี้

2.5.1 อ่านคู่ตัว ออกเสียงพยัญชนะตัวหนึ่งเป็นพยัญชนะอีกตัวหนึ่ง เช่น เราไปเที่ยวภูเขาสนุกมาก อ่านว่า เราไปเที่ยวภูเขาสนุกมาก มองเห็นอาหารเป็นคำๆ อยู่ในจาน อ่านว่า มองเห็นอาหารเป็นคำๆ อยู่ในจาน

2.5.2 ออกเสียงคำที่ใช้ ร เป็น ล เช่น โรงเรียน เป็นโลงเรียน เรียบร้อย เป็นเลียบล้อย รื่นเริง ลิ่นเลิง

2.5.3 ออกเสียงคำควบกล้ำผิด เช่น ปรับปรุง อ่าน บับปุง คลาน อ่าน คาน ขวกไขว่ อ่าน ชักไซ่

2.5.4 ออกเสียงคำผิดตามลักษณะของภาษาถิ่นเช่นเดียวกับการพูด

2.5.5 ออกเสียงคำที่มาจากภาษาต่างประเทศผิด เช่น เพอร์นิเจอร์ตามรูปคำที่สะกด คือ เพอ-นิ-เจอร์ ที่ถูกต้องอ่านว่า เพอ-นิ-เจอร์

2.5.6 ใช้น้ำเสียงไม่เหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน เช่น เขามาถึงเมื่อไร ต้องอ่านออกเสียงว่า เขามาถึงเมื่อไหร่ ชื่อขนมอีกละชี ต้องอ่านออกเสียงว่า ชื่อขนมอีกละชี เป็นต้น

2.5.7 อ่านลากเสียง ยานคาง โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะอ่านออกเสียงในลักษณะเช่นนี้ เมื่อให้อ่านพร้อมๆ กัน คือ จะลากเสียงยาว ทำให้เกิดผลเสียหลายประการ เช่น ทำให้เกิดความคิดช้า ความคิดเกี่ยวกับเนื้อเรื่องไม่ต่อเนื่องกัน ถ้าไม่แก้ไขจะติดเป็นนิสัย ทำให้เสียบุคลิกภาพในการอ่าน และทำให้เป็นคนเฉื่อยช้า

2.5.8 อ่านซ้ำ ทั้งอ่านในใจและอ่านออกเสียง ใช้เวลาในการอ่านข้อความแต่ละบรรทัดนานเกินไป โดยเฉพาะการอ่านในใจ ซึ่งจะต้องอ่านได้เร็วการอ่านออกเสียง การอ่านหนังสือซ้ำมีผลเสียทำให้รู้เรื่องช้าไม่ทันคนอื่น ถ้าทำจนติดนิสัยจะทำให้เสียโอกาสที่จะพัฒนาตนเอง ในระดับประถมศึกษา นักเรียนควรจะสามารถอ่านได้ประมาณ 120-150 คำต่อนาที

2.6 จับใจความของเรื่องไม่ได้ เด็กบางคนอ่านได้แต่ไม่รู้เรื่องที่อ่านและจับความสำคัญของเรื่องไม่ได้ ทำให้การอ่านไม่มีความหมายและไม่มีประโยชน์

2.7 อ่านทำนองเสนาะไม่ได้ เด็กบางคนอ่านทำนองเสนาะไม่ได้เพราะไม่ยอมอ่านคนเดียว ทำให้ไม่ได้รับสความไพเราะของร้อยกรอง

2.8 อ่านทั้งคำบางคำ เช่นข้อความเขียนไว้ว่า ระหว่างเดินทางไปโรงเรียนจะต้องเดินผ่านตลาด...เด็กที่อ่านลักษณะนี้จะอ่านว่า ระหว่างทางไปโรงเรียนเดินผ่านตลาด

ชุดการเรียนรู้

ความหมายของชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้ (Learning Packages) มีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น ชุดการสอน (Instructional Packages) หรือชุดการเรียนการสอน (Instructional Kits) ซึ่งการใช้คำว่าชุดการสอนอาจทำให้เกิดความเข้าใจว่าเป็นสื่อที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอน ดังนั้นจึงเปลี่ยนมาใช้คำว่าชุดกิจกรรม การเรียนรู้ หรือ ชุดการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ สำหรับความหมายของชุดการเรียนรู้นี้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สุพัตรา ชื่นเจริญ (2546) ให้ความหมายของชุดการเรียนรู้ว่า เป็นการรวบรวมสื่อ การสอน ที่ออกแบบมาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ผู้เรียนจะเรียนไปตามอัตราความสามารถ ความต้องการของตนเองและผู้เรียนจะมีส่วนร่วม ในบทเรียน ครูเป็นผู้ให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรม ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีวิธีการนำเสนอ ทั้งในรูปสื่อสิ่งพิมพ์อย่างเดี่ยวและสื่อประสม

บุษรา กุมพันธ์ (2556) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึงสื่อการเรียนรู้ที่จัดอย่างเป็น ระบบให้สอดคล้องกับเนื้อหา กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่จัดไว้ในแต่ละหน่วย เพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ และประสบการณ์

โสภา ศรีวิชัย (2556) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ คือ การนำสื่อหลายชนิดหลายรูปแบบ ซึ่งมีวิธีการผลิตแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ผลิตมาจัดไว้อย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการสอน ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ปฐมพงษ์ เทียงเพชร (2563) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง สื่อการเรียนรู้สำเร็จรูป ที่รวบรวมอย่างสมบูรณ์ตามแบบแผนที่วางไว้ ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มย่อยตามความสามารถ ความสนใจ เพื่อบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยผู้เรียน ทำกิจกรรมในบทเรียนด้วยตนเอง ครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่นำสื่อ หลายชนิดมาจัดไว้อย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้

ความสำคัญของชุดการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2554) ได้กล่าวถึงความสำคัญของชุดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ซึ่งผู้สอน ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหา ไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้ดี
2. เราความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนด้วยตนเองและสังคม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
4. เป็นการสร้างความพร้อมและความมั่นใจกับผู้เรียน ในการสร้างความพร้อมและความมั่นใจกับ เพราะชุดการเรียนรู้ผลิตไว้ เป็น หมวดหมู่ สามารถหยิบมาใช้ได้ทันที
5. ทำให้การเรียนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน เพราะชุดการเรียนรู้ สามารถทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอดเวลา น้อยเพียงใด ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพหรือมีความขัดข้องทางอารมณ์มาก
6. ช่วยให้ผู้เรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน เนื่องจากชุดการเรียนรู้ทำ หน้าทีถ่ายทอดความรู้แทนผู้สอน แม้ผู้สอนจะพูดหรือสอนไม่เก่ง ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากชุดการเรียนรู้ที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพมาแล้ว
7. กรณีที่ครูประจำวิชาไม่สามารถเข้าสอนปกติได้ ครูคนอื่นก็สามารถสอนแทน โดย ใช้ชุดการเรียนรู้ได้ เพราะเนื้อหาอยู่ในชุดการเรียนรู้แล้ว ครูผู้สอนไม่ต้องเตรียมตัวมาก
8. ช่วยให้การศึกษามวลชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถเรียนได้ เองที่บ้านไม่ต้องเสียเวลาและ ประหยัดค่าใช้จ่าย

ชัยชัย เผ่าพงศ์ (2551) ได้กล่าวถึงความสำคัญของชุดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. เป็นสื่อการสอนที่ประยุกต์ดัดแปลงขึ้นเพื่อใช้แทนหรือประกอบการสอนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจในเนื้อหาวิชาหรือกิจกรรม
2. สามารถใช้ได้กับการเรียนการสอนที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป อาจจัดให้เรียน ร่วมกันเป็นกลุ่ม ๆ ตามโปรแกรมศึกษาหรือจัดให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในเวลาใดก็ได้
3. เหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่างกัน เพราะไม่จำเป็นต้อง คอยกันผู้เรียนแต่ละคนสามารถใช้เวลาเรียนได้มากน้อยตามความถนัด
4. เป็นสื่อช่วยกระตุ้นส่งเสริมทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้นโดย สามารถประยุกต์ดัดแปลงหรือทำสื่อให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนได้หลายรูปแบบ
5. ช่วยลดภาระการสอนของครู เพราะครูไม่จำเป็นต้องใช้เวลาสอนมากเหมือนกับ การสอนปกติ สามารถนำเวลาที่เหลือไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้
6. ช่วยลดปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ทำให้ครูมีบทบาทกับผู้เรียนน้อยลง นักเรียนมีโอกาสและมีอิสระในการคิดเพราะได้รับความกดดันจากครูผู้สอนน้อยลง

จากความสำคัญของชุดการเรียนรู้ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้มีประโยชน์ ต่อครู และผู้เรียน ประโยชน์ที่มีต่อครูก็คือช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ให้มี ลักษณะเป็น ธรรมชาติ รวมทั้งช่วยลดภาระการสอนของครู เป็นต้น ส่วนประโยชน์ต่อผู้เรียนก็คือ สามารถกระตุ้นและ เร้าความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา ช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดง ความคิดเห็น ฝึกการ ตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งเป็นการสร้างความพร้อมและความ มั่นใจกับผู้เรียน นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถใช้เวลาเรียนได้มากน้อยตามความถนัด

ประเภทของชุดการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2554) ได้จำแนกชุดการเรียนออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ชุดการเรียนประกอบการบรรยาย เป็นชุดการเรียนที่มุ่งช่วยขยายเนื้อหา การสอนแบบ บรรยายให้ชัดเจนขึ้น ช่วยให้ผู้สอนได้พุดน้อยลง และเปิดโอกาสให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในกิจกรรมการ เรียนมากขึ้น การสอนแบบบรรยายยังมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอด ความรู้แก่ผู้เรียน เนื่องจากเป็น ชุดการเรียนที่ครูเป็นผู้ใช้บางครั้งจึงเรียกว่า ชุดการสอนสำหรับครู ชุดการเรียน ประกอบการบรรยาย จะมีเนื้อหาเพียงอย่างเดียว โดยแบ่งหัวข้อที่จะบรรยายและ ประกอบกิจกรรม ไว้ตามลำดับขั้น สิ่งที่ใช้ อาจเป็นแผ่นคำสอน สไลด์ประกอบเสียงขยายในเทป แผนภูมิ แผนภาพ แผ่นโปร่งเสียง และ ภาพยนตร์โทรทัศน์ ชุดการเรียนประเภทนี้มักจะบรรจุ ในกล่องที่มีขนาด พอเหมาะกับจำนวนสื่อ

2. ชุดการเรียนสำหรับกิจกรรมกลุ่ม เป็นชุดการเรียนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ประกอบ กิจกรรม ร่วมกัน เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์

3. ชุดการเรียนรายบุคคล เป็นชุดการเรียนที่จัดระบบขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนด้วย ตนเอง ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล อาจเป็นการเรียนในโรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ เพื่อให้ผู้เรียน ก้าวไป ข้างหน้าตามความสามารถ ความสนใจ และความพร้อมของผู้เรียน ชุดการเรียนรายบุคคล อาจ ออกมาในรูปของหน่วยการสอนย่อยหรือโมดูล

4. ชุดการเรียนทางไกล เป็นชุดการเรียนที่ผู้เรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลากันมุ่งสอน ให้เรียน ศึกษาด้วยตนเองโดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการ วิทยู กระจาย เสียง วิทยูโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา เช่น ชุดการเรียน ทางไกลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2545) แบ่งชุดการเรียนรู้ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ชุดการเรียนรู้ประกอบคำบรรยาย หมายถึง ชุดการสอนซึ่งประกอบด้วยสื่อใช้ ร่วมกับคำ บรรยาย ใช้กับผู้เรียนกลุ่มใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนส่วนใหญ่รู้และเข้าใจใน เวลาเดียวกัน มุ่งขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรม หมายถึง ชุดการสอนสำหรับผู้เรียนเรียน ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 5-7 คน โดยชุดการสอนแต่ละชุดจะมีรายละเอียดบรรจุไว้ในคู่มือ มุ่งที่จะฝึกทักษะและให้ผู้เรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน เหมาะกับการเรียนแบบกิจกรรมที่เรียกว่า ศูนย์การเรียนรู้

3. ชุดการเรียนรู้แบบรายบุคคล หมายถึง หมายถึง ชุดการสอนสำหรับผู้เรียนด้วยตนเองเป็น รายบุคคล ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ตามความสนใจและความสามารถที่มี สามารถประเมินผลการเรียน ได้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนสามารถจัดชุดการสอนไว้เป็นชุดย่อย ๆ เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหรือ ทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาเพิ่มเติมด้วยตนเอง

สุนารี จุลพันธ์ ทรงสิริ วิชิรานนท์ และรุ่งอรุณ พรเจริญ (2562) ได้กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ชุดการเรียนรู้ประกอบคำบรรยาย เป็นชุดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนใช้สอนผู้เรียน เป็นกลุ่มใหญ่ หรือเป็นการสอนที่ต้องการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนส่วนใหญ่รู้และเข้าใจในเวลาเดียวกัน มุ่งในการขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ชุดการเรียนรู้แบบนี้จะช่วยให้ผู้สอนลดการพูด ให้น้อยลงและใช้สื่อการสอนที่มีพร้อมอยู่ในชุดการเรียนรู้ สื่อที่ใช้อาจได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ สไลด์ วิดีโอ เทปบันทึกเสียง หรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ เป็นต้น ข้อสำคัญก็คือสื่อที่จะนำมาใช้นี้จะต้อง ให้ผู้เรียนได้เห็นอย่างชัดเจน

2. ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนเรียนร่วมกัน เป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 5 - 7 คน โดยใช้สื่อการสอนที่บรรจุไว้ในชุดการเรียนรู้แต่ละชุด มุ่งที่จะฝึกทักษะในเนื้อหาวิชาที่เรียน และให้ผู้เรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน ชุดการเรียนรู้ชนิดนี้มักจะใช้ในการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม

3. ชุดการเรียนรู้แบบรายบุคคลหรือชุดการเรียนรู้ตามเอกัตภาพ เป็นชุดการเรียนรู้ สำหรับเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล คือผู้เรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ตามความสามารถและความ สนใจของตนเอง อาจจะเรียนที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ ส่วนมากมักจะมุ่งให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนเพิ่มเติมผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง

จากการศึกษาประเภทของชุดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ส่วนใหญ่ แล้วชุดการเรียนรู้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ชุดการเรียนรู้ประกอบคำบรรยาย ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรม และชุดการเรียนรู้แบบรายบุคคลหรือชุดการเรียนรู้ตามเอกัตภาพ

องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้มีส่วนประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน คือ

1. คู่มือและแบบฝึกปฏิบัติสำหรับผู้สอนและผู้เรียนที่จะใช้ชุดการเรียนรู้
2. บัตรคำสั่งหรือบัตรมอบงาน เพื่อกำหนดแนวทางแก่ผู้เรียน
3. เนื้อหาในรูปของสื่อการสอนแบบประสมและกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งแบบ กลุ่ม และรายบุคคล ซึ่งกำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้
4. การประเมินผล เป็นการประเมินผลจากกระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ แบบฝึกหัด รายงาน การค้นคว้า ฯลฯ และผลการประเมินจากแบบทดสอบชนิดต่างๆ

กิดานันท์ มลิทอง (2543) กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ไว้ว่า ต้องประกอบไปด้วย

1. คู่มือครูสำหรับผู้สอนในชุดการเรียนรู้ และสำหรับผู้เรียนใช้ชุดการเรียนรู้
2. คำสั่ง เพื่อกำหนดแนวทางในการเรียน
3. เนื้อหาสาระ บทเรียน จะจัดอยู่ในรูปของสื่อต่าง ๆ เช่น รูปภาพ แผนภูมิ เทป บันทึกเสียง फिल्मสคริป สไลด์ ฯลฯ
4. กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการกำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนทำรายงาน หรือค้นคว้าต่อ จากที่ได้เรียนไป

5. การประเมินผล เป็นแบบทดสอบที่เกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนนั้น วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 อ้างถึงใน ปรีชา นามวงศ์, 2554) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของ ชุดการเรียนรู้มี 5 ส่วนดังนี้

1. หัวเรื่อง คือ การแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นส่วนย่อยเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลึกซึ้ง ยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดในการเรียนรู้
2. คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่ใช้ชุดการเรียนรู้จะต้องศึกษา ก่อนที่จะใช้ชุดการเรียนรู้ เพราะจะทำให้การใช้ชุดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งคู่มือ การใช้ชุดการเรียนรู้จะประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

2.1 คำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ชุดการเรียนรู้ เพื่อสะดวกสำหรับผู้ที่จะนำชุด การเรียนรู้ไปใช้ว่าจะต้องทำอะไรบ้าง

2.2 สิ่งที่ครูจะต้องเตรียมก่อนสอน ส่วนมากจะบอกถึงสื่อการเรียนที่มีขนาดใหญ่ เกินกว่าที่จะบรรจุไว้ในชุดการเรียนรู้ได้ หรือสิ่งที่น่าเบื่อ สิ่งที่ไม่ประสาธน์ หรือสิ่งที่ต้องใช้ร่วมกับ คนอื่น หรือเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่มีราคาแพง

2.3 บทบาทของนักเรียน เสนอแนะว่านักเรียนจะต้องมีส่วนในการดำเนิน กิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง

2.4 การจัดชั้นเรียน ควรจะจัดในรูปแบบใดเพื่อความสะดวกของการเรียนรู้ และการรวมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง

2.5 แผนการสอน ซึ่งประกอบด้วย หัวเรื่อง กำหนดเวลาเรียน จำนวนนักเรียน เนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ สื่อการเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผล ประเมินผล

3. วัสดุประกอบการเรียน ได้แก่ พกสิ่งของหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่จะให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า เช่น เอกสาร ตำรา รูปภาพ แผนภูมิ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ควรมีอย่างสมบูรณ์อยู่ในชุดการเรียนรู้อย่างมากที่สุดเท่าที่ทำได้

4. บัตรงาน เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับชุดการเรียนรู้แบบกลุ่ม หรือการจัดกิจกรรมแบบ ศูนย์การเรียน บัตรงานนี้อาจจะเป็นกระดาษแข็งหรือกระดาษอ่อนตามขนาดที่เหมาะสมกับวัยของ ผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ

4.1 ชื่อบัตร กลุ่ม หัวเรื่อง

4.2 คำสั่ง ว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอะไรบ้าง

4.3 กิจกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนของการเรียน

5. กิจกรรมสำรอง จำเป็นสำหรับชุดการสอนแบบกลุ่ม ซึ่งกิจกรรมสำรองนี้จะต้อง เตรียมไว้สำหรับผู้เรียนบางคนที่ทำกิจกรรมได้เสร็จก่อนคนอื่นให้มีกิจกรรมอย่างอื่นทำเพื่อเป็นการ สร้างเสริมการเรียนรู้ให้กว้างขวางและลึกซึ้ง

จากที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบหลักของชุดการเรียนรู้ประกอบด้วยคู่มือ การใช้ชุดการเรียนรู้ วัสดุประกอบการเรียน บัตรงาน นอกจากนี้ในแต่ละส่วนอาจจะมีรายละเอียด ต่าง ๆ เพื่อความชัดเจนและความสะดวกในการใช้ เช่น ในคู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ควรมีคำชี้แจง สำหรับครู และนักเรียน บทบาทของครูและนักเรียน เป็นต้น หรืออาจมีส่วนที่เป็นกิจกรรมสำรองไว้ ด้วย

ขั้นตอนการผลิตชุดการเรียนรู้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการผลิตชุดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระของเรื่องทั้งหมดอย่างละเอียดว่าสิ่งที่จะนำมาทำเป็นชุด การเรียนรู้ มุ่งเน้นให้เกิดหลักการของการเรียนรู้อะไรบ้าง แล้ววิเคราะห์แบ่งออกเป็นหน่วยของ การเรียนการสอน ในแต่ละหน่วยนั้นจะมีหัวข้อย่อย ๆ รวมอยู่อีก การแบ่งหน่วยย่อยควรคำนึงถึง เนื้อหาก่อนหลัง และเรียงลำดับขั้นตอนความรู้และธรรมชาติของเรื่องนั้น

2. กำหนดหน่วยย่อยการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงเวลา ความสนุกสนานเรียน ของเนื้อหา และวิเคราะห์ความคิดรวบยอดของหน่วยการเรียน ตลอดจนแบ่งหัวข้อย่อยว่า มีอะไรบ้าง แล้วดึงเอา สาระของเรื่องออกมาให้ได้

3. กำหนดความคิดรวบยอดให้สอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง ซึ่งจะเป็นเกณฑ์ สำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

4. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความคิดรวบยอด นั่นคือ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถแสดงออกมาให้ผู้สอนวัดได้ และต้องเป็นจุดประสงค์ ที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของการเรียนรู้

5. นำจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละข้อ วิเคราะห์หากิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว จัดลำดับกิจกรรมการเรียนให้เหมาะสมถูกต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์

6. เตรียมสื่อหรือวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม เพราะสื่อจะเป็นเครื่องช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ถ้าต้องการเตรียมเพื่อการเรียนล่วงหน้าก่อนใช้ชุดการเรียนรู้ เช่น เครื่องฉายสไลด์ จะต้องเขียน บอกไว้ชัดเจนในคู่มือครู

7. เมื่อเรียนจบแล้วต้องมีการประเมินผลหลังเรียน เพื่อดูว่านักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่จุดประสงค์กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลนี้จะใช้วิธีการใดก็ได้ แต่ต้อง สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

8. ทดลองใช้ชุดการเรียนรู้เพื่อหาประสิทธิภาพ โดยนำไปทดลองกับกลุ่มเล็กก่อน เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องและแก้ไขปรับปรุงอย่างดี แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับเด็กทั้งชั้น

สุนารี จุลพันธ์ ทรงสิริ วิชิรานนท์ และรุ่งอรุณ พรเจริญ (2562) ได้กล่าวถึงขั้นตอน การผลิตชุดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์อาจจะกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือ บูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เหมาะสม

2. กำหนดหน่วยการสอนโดยแบ่งเนื้อหาวิชาออกมาเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณ เนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ใน 1 ครั้ง หรือ 1 สัปดาห์

3. กำหนดหัวเรื่องผู้สอนจะต้องถามตนเองว่าในการสอนแต่ละหน่วยควรจะแบ่งประสบการณ์ออกมาเป็นหัวข้อเรื่อง

4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการโดยจะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวข้อ เรื่อง โดยสรุปรวมแนวคิดสาระและหลักเกณฑ์สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกัน

5. กำหนดวัตถุประสงค์โดยให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องเป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อน จากนั้นจึงเปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์พฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนโดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งจะ เป็นแนวทางในการเลือกและการผลิตสื่อการสอน กิจกรรมการเรียน หมายถึงกิจกรรมทุกอย่าง ที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การเล่นเกม เป็นต้น บุตรคำสั่ง การตอบคำถามการ

7. กำหนดแบบประเมินผลโดยต้องออกแบบการประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรมโดยใช้การสอบแบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรม มาเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือกและผลิตสื่อการสอนวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอน ทั้งสิ้นเมื่อผลิต สื่อการสอนของแต่ละหัวข้อเรื่องแล้วก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ใน กล่องที่เตรียมไว้ก่อน นำไปทดลองหาประสิทธิภาพ เรียกว่า ชุดการเรียนรู้

9. หาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้เพื่อเป็นการประกันว่าชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้าโดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นการช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

สุกรี รอดโพธิ์ทอง (2544) ได้กล่าวถึงการสร้างสื่อมัลติมีเดียซึ่งสามารถที่จะนำมาใช้ กับ การสร้างชุดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียม (Preparation)

1.1 กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ (Determine Goals and Objectives) คือ การตั้งเป้าหมายว่าผู้เรียนจะสามารถใช้บทเรียนนี้เพื่อศึกษาในเรื่องใดและลักษณะใด กล่าวคือ เป็นบทเรียนหลัก เป็นบทเรียนเสริม เป็นแบบฝึกหัดเพิ่มเติมหรือแบบทดสอบ รวมทั้งการนำเสนอเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการเรียน ดังนั้นจะต้องทราบพื้นฐานของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเสียก่อน เพราะความรู้พื้นฐานของผู้เรียนมีอิทธิพลต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียน

1.2 รวบรวมข้อมูล (Collect Resources) หมายถึง การเตรียมพร้อมทางด้านของสารสนเทศ (Information) ทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง

1.3 เนื้อหา (Materials) ได้แก่ ตำรา หนังสือ เอกสารทางวิชาการ หนังสือ อังอิง สไลด์ ภาพต่าง ๆ แบบสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อใช้สำหรับการเรียนรู้หรือทดลองจากสถานการณ์ จำลองจากสถานการณ์จริง ซึ่งอาจจะหาไม่ได้หรืออยู่ไกล ไม่สามารถนำเข้ามาในห้องเรียนได้ หรือ มีสภาพอันตราย หรืออาจสิ้นเปลืองมากที่ต้องใช้จริงซ้ำ ๆ สามารถใช้สาธิตประกอบการสอนใช้ เสริมการสอนในห้องเรียน หรือใช้ซ่อมเสริมภายหลังการเรียนนอกห้องเรียนที่ใดเวลาใดก็ได้

1.4 การพัฒนาและออกแบบบทเรียน (Instructional Development) คือ หนังสือการออกแบบบทเรียน กระดาษวาดสตอรี่บอร์ด (Storyboard) สื่อสำหรับการทำกราฟิก โปรแกรมประมวลผลคำ เป็นต้น

1.5 สื่อในการนำเสนอบทเรียน (Instructional Development System) ได้แก่ การนำเอาคอมพิวเตอร์สื่อต่าง ๆ มาใช้งาน 11ชกัก

1.6 เรียนรู้เนื้อหา (Learn หา (Learn Content) เช่น การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การอ่านหนังสือหรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียน ถ้าไม่มีการเรียนรู้เนื้อหาก่อนก็ไม่สามารถออกแบบบทเรียนที่มีประสิทธิภาพได้

1.7 สร้างความคิด (Generate Ideas) คือ การระดมสมองนั่นเอง การระดมสมอง หมายถึง การกระตุ้นให้เกิดการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก

2. ขั้นตอนการออกแบบบทเรียน (Design Instruction) ขั้นตอนการออกแบบ บทเรียน เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดขั้นหนึ่งในการกำหนดว่าบทเรียนจะออกมามีลักษณะใดๆ

2.1 ทอนความคิด (Elimination of Ideas) หลังจากระดมสมองแล้วนักออกแบบ จะนำความคิดทั้งหมดมาประเมินดูว่าข้อคิดใดที่น่าสนใจ การทอนความคิดเริ่มจากการคัดเอาข้อคิด ที่ไม่อาจปฏิบัติได้เนื่องจากเหตุผลใดก็ตาม หรือข้อคิดที่ซ้ำซ้อนกันออกไปและรวบรวมความคิดที่ น่าสนใจที่เหลืออยู่นั้นมาพิจารณาอีกครั้ง

2.2 วิเคราะห์งานและแนวคิด (Task and Concept Analysis) คือ ขั้นตอนในการวิเคราะห์เนื้อหาซึ่งจะต้องศึกษาอย่างพินิจพิจารณา ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียน และเนื้อหาที่มีความชัดเจนเท่านั้น

2.3 ออกแบบบทเรียนขั้นแรก (Preliminary Lesson Description) หลังจากที่มีการวิเคราะห์งานและแนวคิด ผู้ออกแบบจะต้องนำงานแนวคิดทั้งหลายที่ได้มานั้นมาผสมผสานให้กลมกลืน และออกแบบให้เป็นบทเรียนที่มีประสิทธิภาพ

2.4 ประเมินและแก้ไขการออกแบบ (Evaluation and Revision of the Design) การประเมินและแก้ไขในขั้นตอนการออกแบบเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในการออกแบบบทเรียน อย่างมีระบบ การประเมินนั้นเป็นสิ่งที่จะต้องทำอยู่เรื่อยๆเป็นระยะ ๆ ระหว่างการออกแบบไม่จำเป็นต้องประเมินหลังจากที่เรียนบทเรียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว

3. ขั้นตอนการเขียนแผนงาน (Flowchart Lesson) เป็นการนำเสนอลำดับขั้น โครงสร้างของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผังงานทำหน้าที่เสนอข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรม เช่น อะไร จะเกิดขึ้น เมื่อผู้เรียนตอบคำถามผิด หรือเมื่อไรจะมีการจบบทเรียน และการเขียนผังงานขึ้นอยู่กับ ประเภทของบทเรียนด้วย

4. ขั้นตอนการสร้างสตอรี่บอร์ด (Create Storyboard) เป็นขั้นตอนการเตรียม การนำเสนอข้อความ ภาพ รวมทั้งสื่อในรูปแบบมัลติมีเดียต่าง ๆ ลงบนกระดาษ เพื่อให้การนำเสนอข้อความและรูปแบบต่าง ๆ เหล่านี้เป็นไปอย่างเหมาะสมบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ต่อไป

5. ขั้นตอนการสร้างและการเขียนโปรแกรม (Program Lesson) เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงสตอรี่บอร์ดให้กลายเป็นคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ส่วนนี้จะต้องคำนึงถึงฮาร์ดแวร์ ลักษณะ และประเภทของบทเรียนที่ต้องการสร้างโปรแกรมเมอร์และงบประมาณ

6. ขั้นตอนการประกอบเอกสารประกอบบทเรียน (Produce Supporting Materials) เอกสารประกอบบทเรียนอาจแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ คู่มือการใช้ของผู้เรียน คู่มือการใช้ของผู้สอน คู่มือสำหรับแก้ปัญหาเทคนิคต่าง ๆ และเอกสารประกอบเพิ่มเติมทั่ว ๆ ไป ผู้เรียนและผู้สอนย่อมมีความต้องการแตกต่างกัน คู่มือจึงไม่เหมือนกัน คู่มือการแก้ปัญหาก็จำเป็น หากการติดตั้งมีความสลับซับซ้อนมาก

7. ขั้นตอนการประเมินผลและแก้ไขบทเรียน (Evaluation and Revise) บทเรียน และเอกสารประกอบทั้งหมดที่ควรจะได้รับ การประเมิน โดยเฉพาะการประเมินการทำงานของ บทเรียน ในส่วนของการนำเสนอสมควรจะทำการประเมินก็คือ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการออกแบบ มาก่อนในการประเมินการทำงานของบทเรียนนั้น ผู้ออกแบบควรที่จะสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน หลังจากที่ได้เรียนแล้ว โดยผู้ที่เรียนจะต้องมาจากผู้เรียนในกลุ่มเป้าหมาย ขั้นตอนนี้อาจจะ ครอบคลุมถึงการทดสอบนำร่อง การประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญ ในการประเมินการทำงานของ บทเรียนนั้นผู้ออกแบบควรที่จะสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนหลังจากที่เรียนแล้ว โดยผู้ที่เรียนจะต้อง มาจากผู้เรียนในกลุ่มเป้าหมาย ผู้เชี่ยวชาญได้ ขั้นตอนนี้อาจจะครอบคลุมถึงการทดสอบนำร่องการประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญได้

จากที่กล่าวข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ขั้นตอนการผลิตชุดการเรียนรู้เริ่มจากการศึกษา เนื้อหาสาระ การกำหนดหน่วยย่อยการเรียนการสอน กำหนดความคิดรวบยอด กำหนดจุดประสงค์ การเรียน เตรียมสื่อหรือวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม ทดลองใช้ชุดการเรียนรู้เพื่อหาประสิทธิภาพก่อน นำไปใช้จริง

ข้อดีและข้อจำกัดของชุดการเรียนรู้

ข้อดีของชุดการเรียนรู้สามารถกล่าวเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้ (เรชา อินทรกำแหง, 2553)

1. มีความยืดหยุ่น ผู้เรียนสามารถที่จะนำมาใช้ตามสะดวก โดยมีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกและคอยเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำในการเรียนการสอน
2. สามารถพกพาได้ง่าย ลดปัญหาสื่อที่มีราคาแพง ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา ตอบสนองความแตกต่างทางสติปัญญา สามารถศึกษาได้บ่อยครั้งตามต้องการ
3. ผู้เรียนได้ฝึกฝนการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง กระตุ้นให้มีความรับผิดชอบ มากยิ่งขึ้น และส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. ลดความตึงเครียดในการเรียนในชั้นเรียน หรือช่วยให้เกิดความเป็นอิสระจาก บุคลิกภาพ และอารมณ์ของผู้สอน
5. ช่วงลดเวลาในการเรียนภายในชั้นเรียน และลดภาระในการจัดการเรียนการสอน
6. แนวทางเดียวกัน กำหนดเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เป็น

7. สามารถประเมินผลการเรียนได้ทันเวลาที่ และตรวจสอบความบกพร่องของ ผู้เรียนรายบุคคลได้ รวมทั้งสามารถค้นหาและเพิ่มเติมความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้ให้ตรง ตามเป้าหมายที่วางไว้

ส่วนข้อจำกัดของชุดการเรียนรู้มีดังนี้

1. การใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองอาจไม่เหมาะกับผู้เรียนบางคน เพราะพวกเขาอาจต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนและผู้สอน หรือความรับผิดชอบที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล
2. ผู้เรียนอาจเกิดความเบื่อหน่าย หากใช้ชุดการเรียนรู้ที่เหมือนกันทุกหน่วยการเรียนรู้
3. การใช้ชุดการเรียนรู้เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอจึงควรมีการสอนของครูผู้สอนร่วมด้วย
4. การเรียนรายบุคคลอาจทำให้เกิดการขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและครูผู้สอน

ความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

แอปเปิลไวท์ (Applewhite. 1965 : 6) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความหมายกว้างรวมถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้วยการมีความสุขที่ทำงานร่วมกับคนอื่นที่เข้ากันได้ มีทัศนคติที่ดีต่องานด้วย

กู๊ด (Good. 1973 : 161) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพหรือรับความพึงพอใจที่เป็นผลมาจากความสนใจและเจตคติของบุคคลที่มีต่องาน

กิติมา ปรีติลล (2529 : 321) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบหรือสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ ของงาน และเขาได้รับการตอบสนองความต้องการของเขาได้

พิน คงพล (2529 : 389) ได้สรุปว่า ความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน คือ ความรู้สึกชอบ ยินดี พอใจ หรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่องานที่เขาปฏิบัติ ความพึงพอใจเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการ ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

สลใจ วิบูลกิจ (2534 : 42) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพของอารมณ์บุคคลที่มีต่อองค์ประกอบของงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลนั้นๆ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงาน หรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียนรู้จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับที่ ระบุไว้ในหลักสูตรซึ่งสำคัญที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน คือ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และความพึงพอใจ ซึ่งนักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจไว้สรุปได้ ดังนี้

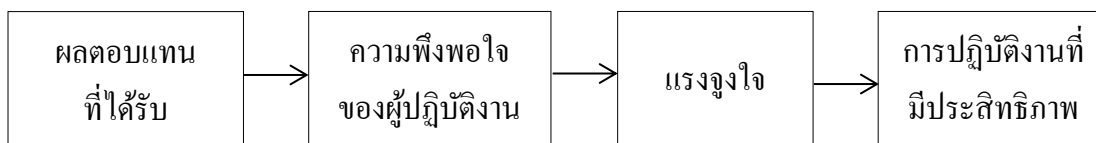
มอร์ส (Morse. 1955 : 27) ความพึงพอใจคือทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของผู้ที่ทำงานให้ลดน้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน และความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนอง ความเครียดก็จะลดลงหรือหมดไป ความพึงพอใจก็จะมากขึ้น

สกอตต์ (Scott. 1970 : 124) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะให้เกิดผลเชิงปฏิบัติ มีดังนี้

1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานนั้นจะมีความหมายสำหรับผู้ทำ
2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงาน จะต้องมียุทธศาสตร์ดังนี้
 - 3.1 คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย
 - 3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง
 - 3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

สมยศ นาวิการ (2525 : 155) กล่าวว่า การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือ การปฏิบัติงานมีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการ ผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง ทักษะตามแนวคิดดังกล่าวสามารถแสดงด้วยแผนผังดังภาพที่ 8

ภาพที่ 2 ความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

ครูผู้สอนที่ต้องการให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บรรลุผลสำเร็จจึงต้องคำนึงถึงบรรยากาศและสถานการณ์ รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนเพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ และผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่นๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง และการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้วความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น

แนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่างๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอก เป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดหาให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การได้รับคำยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนและผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัตินั้น ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองของผู้เรียนทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตมากขึ้นเพียงใด นั่นคือสิ่งที่ครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครองจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ในการสร้างเสริมความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

การวัดความพึงพอใจ

เนื่องจากความพึงพอใจ เป็นทัศนคติในทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การที่จะวัดว่าบุคคลมีความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ จึงมีความจำเป็นจะสร้างเครื่องมือที่ช่วยในการวัดความพึงพอใจนั้น ซึ่งนักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจไว้สรุปได้ ดังนี้

โยธิน ศันสนยุทธ (2530 : 66-71) ได้กล่าวถึงเครื่องมือวัดความพึงพอใจสรุปได้ว่า การจะค้นหาได้ว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ วิธีที่ง่ายที่สุดก็คือการถาม ซึ่งการศึกษาในระยะหลังๆ ที่ต้องมีผู้บอกข้อมูลจำนวนมากๆ มักใช้แบบสอบถาม ที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) ประกอบด้วยชุดของคำถาม และมีตัวเลือก 5 ตัว สำหรับเลือกตอบ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และคะแนนความพึงพอใจนั้นสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ว่าบุคคลมีความพึงพอใจด้านใดสูง และด้านใดต่ำ โดยใช้วิธีการทางสถิติ ซึ่งการต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับองค์กร ก็มีความจำเป็นที่จะต้องใช้แบบสอบถามที่มีข้อความหลายข้อ เพื่อจะได้ครอบคลุมลักษณะต่างๆ ของงานทุกๆ ด้านขององค์กร และนอกจากการใช้แบบสอบถามแล้วอาจใช้วิธีการเขียนตอบอย่างเสรีได้เช่นกัน

ถวิล ธาราโรจน์ (2536 : 77-86) ได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจไว้ว่า ในการวัดความรู้สึกนั้น จะวัดออกมาในลักษณะของทิศทาง (Direction) ซึ่งมีอยู่ 2 ทิศทาง คือ ทางบวกหรือทางลบ ทางบวกหมายถึง การประเมินค่าความรู้สึกไปในทางที่ดี ชอบหรือพอใจ ส่วนทางลบ จะเป็นการประเมินค่าความรู้สึกไปในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบ หรือไม่พอใจ และการวัดในลักษณะปริมาณ (Magnitude) ซึ่งเป็นความเข้มข้น ความรุนแรง หรือระดับทัศนคติไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์นั่นเอง ซึ่งวิธีการวัดมีอยู่หลายวิธี เช่น วิธีการสังเกต วิธีการสัมภาษณ์ วิธีการใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. วิธีการสังเกต เป็นวิธีการใช้ตรวจสอบบุคคลอื่นโดยการเฝ้ามอง และจดบันทึกอย่างมีแบบแผน วิธีนี้เป็นวิธีการที่ศึกษาที่เก่าแก่ และยังเป็นที่ยอมรับใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน ก็มีความเหมาะสมกับการศึกษาเป็นรายกรณีเท่านั้น
2. วิธีการสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจะต้องออกไปสอบถามโดยการพูดคุยกับบุคคลนั้น โดยมีการเตรียมแผนงานล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด
3. วิธีการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) วิธีการนี้จะเป็นการใช้แบบสอบถามที่มีข้อความอธิบายไว้อย่างเรียบร้อย เพื่อให้ผู้ตอบทุกคนตอบมาเป็นแบบแผนเดียวกัน มักใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากๆ วิธีนี้นับเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุดในการวัดทัศนคติ รูปแบบของแบบสอบถามจะใช้มาตราวัดทัศนคติ ซึ่งที่นิยมใช้ในปัจจุบันวิธีหนึ่ง คือ มาตราส่วนแบบลิเคิร์ท (Likert Scales) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วมีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 คำตอบ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

จากแนวคิด ของนักวิชาการ สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจเป็นการตรวจสอบทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งสามารถใช้เครื่องมือวัดได้หลายแบบ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พวงทอง ไชยศร (2554) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนภาษาไทยโดยใช้นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหล่า จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานมีทักษะในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน และมีอัตราพัฒนาการในด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยระหว่างเรียนเพิ่มขึ้น นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยในระดับมาก สอดคล้องกับเสวียง ผละพล (2559) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่เน้นการพัฒนาการอ่าน การคิด วิเคราะห์ และการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการอ่าน การคิด วิเคราะห์ และการเขียนเพิ่มขึ้น และทำให้ได้นวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เน้นการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้จำเรียง ยศบุญเรือง (2556) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคไผ่ดัดเบิ้ลยู วัน เอช พบว่า แผนที่สร้างขึ้นสามารถ พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการคิด วิเคราะห์ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ตามที่โรงเรียนตั้งไว้ ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามได้โดยใช้เทคนิคไผ่ ดัดเบิ้ลยู วัน เอช และกรณีการ ภูมิสายตร (2554) ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาทักษะการ เขียนควบกล้ำโดยใช้ชุดสื่อประสม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลวิจัย พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดสื่อประสมทักษะการเขียนควบกล้ำมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.78/83.13 สูงกว่าเกณฑ์ ว่าเกณฑ์ ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดสื่อประสมทักษะ ดัชนี ประสิทธิภาพ การเขียนคำควบกล้ำ เท่ากับ 0.72 แสดงว่าชุดสื่อประสม ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็น ร้อยละ 72.64 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ชุดสื่อประสมอยู่ในระดับมากที่สุด

สมบุญ ทยาพัชร (2555) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามแนว การเรียนเพื่อรอบรู้ เรื่องสมการและการแก้สมการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามแนวการเรียนเพื่อรอบรู้ เรื่องสมการและการแก้ สมการ มี

ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามแนวการเรียนเพื่อรอบรู้ เรื่องสมการและการแก้สมการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามแนวทางการเรียนเพื่อรอบรู้ เรื่องสมการและการแก้สมการ นอกจากนี้สุรินทร์ สังข์งาม (2554) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาชุด กิจกรรมการเรียนรู้ แบบ โครงงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบโครงงาน เรื่อง การผลิตปุ๋ยชีวภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพสูงกว่า เกณฑ์ที่ตั้งไว้ และดัชนี ประสิทธิภาพของการเรียนรู้ด้วย ชุดกิจกรรม การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง การผลิตปุ๋ยชีวภาพ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.77 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมี ความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 77 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน เรื่อง การผลิตปุ๋ยชีวภาพ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สำหรับอมิข ลีพงษ์กุล (2554) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุด สื่อ ประสม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องแสง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมี ความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 63.71 รวมถึงมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรม การเรียนรู้ โดยใช้ชุดสื่อประสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งชุดสื่อประสมมีการนำเสนอเนื้อหาการทดลอง ยกตัวอย่าง และได้ฝึกทำแบบฝึกหัดจนเกิดทักษะขึ้น มีการนำเสนอในรูปแบบที่เข้าใจง่าย มีความ หลากหลายใน การนำเสนอ นักเรียนมีความคิดรวบยอดดีขึ้น และกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดสื่อ ประสมสามารถ อธิบายเรื่องราวที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้ และอัจฉรา เบญจเจิด (2559) ได้ วิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อประสมเรื่องคำควบกล้ำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าสื่อประสมมีประสิทธิภาพกระบวนการเท่ากับ 90.30 และประสิทธิภาพของ ผลลัพธ์ เท่ากับ 80.65 ได้ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้เท่ากับ 0.5457 นักเรียนมีความพึงพอใจ สื่อประสมอยู่ในระดับมาก

จากผลการศึกษางานวิจัยหลาย ๆ ดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า มีการให้ความสำคัญ ใน การพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในรูปแบบต่าง ๆ มีทั้งการใช้สื่อประสม เทคนิค การสอน ชุดการเรียนรู้ และชุดการสอนทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และยังมี ความพึงพอใจ หรือมีเจตคติต่อการเรียนเป็นอย่างดี

งานวิจัยต่างประเทศ

โรสแมน (Rosman, 1996) ได้ทำการศึกษาการคิดแบบวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 คิดแบบ วิเคราะห์มากกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และยังพบต่อไปอีกว่า การคิดแบบวิเคราะห์มีความสัมพันธ์ ในทางลบกับแบบทดสอบวัดสติปัญญาของเวซ ซึ่งสอดคล้องกับ จอห์นสัน แอนด์ จอห์นสัน

(Johnson and Johnson, 1998) ได้วิจัยเรื่อง การสอนทักษะการคิดวิเคราะห์โดยการนำเสนอปัญหาเพื่อการโต้แย้งภายใต้การควบคุมของครูและดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนคือจัดกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหาจากข้อมูลที่ได้รับ โดยฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายสนับสนุนและอีกฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายคัดค้าน จากนั้นให้ผู้เรียนอภิปรายปัญหาโดยเสนอความคิด ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีการยอมรับทัศนะของตนเอง มีทักษะในการแก้ปัญหาในหลายแง่มุม สามารถนำเสนอ ทัศนะของตนเอง มีทักษะในการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ มีทักษะในการทำงานร่วมกันและมีเจตคติที่ดีต่อวิธีสอนและวิชาที่เรียนมากขึ้น ส่วน ลัมพ์คิน (Lumpkin, 1999) ได้วิจัยเรื่อง ผลการสอน ทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีต่อความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความ คงทนในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนเกรด นเกรด 5 5 และเกรด และเกรด 6 6 ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษา เมื่อได้สอน ทักษะการคิดแล้วนักเรียนเกรด 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในเนื้อหาวิชาสังคม ศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนกลุ่มทดลองที่เป็นนักเรียนเกรด 6 มีผลสัมฤทธิ์วิชาสังคม ศึกษาสูงกว่า กลุ่มควบคุม

นอกจากนี้ กูดแมน (Goodman, 1998) ได้วิจัยเรื่อง การฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์และส่งเสริมการแสดงออกโดยผ่านการเขียนอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับ 2 - 6 ที่มีความคิดและทักษะการจัดระบบต่ำ จำนวน 6 คน โดยใช้ครูทำการฝึก 3 คน และมีครู 1 คน เป็นผู้ให้การแนะนำในการใช้เทคนิคระดมสมอง การกำหนดโครงร่าง และการร่างเรื่องจากการวิเคราะห์ ตัวอย่างการเขียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีการปรับปรุงการเขียนของตนในทางที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อได้รับการฝึกอย่างมีโครงสร้าง และแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสอนนักเรียนที่ประสบความสำเร็จยากลำบากในการเขียนโดยการสอนทีละขั้น นอกจากนี้นักเรียนยังได้เรียนรู้ที่จะคิดอย่างมีระบบและมีการวางแผนมากขึ้น มีนักวิชาการอีกท่านคือ ลี (Lee, 2000) ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการใช้สื่อประสมกับระบบการศึกษาในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (English as a second Language : ESL) โดยมีความมุ่งหมายเพื่อประเมินผลกระทบของสื่อประสมในการ พัฒนาความสามารถของผู้เรียนและหาประสิทธิภาพของสื่อประสมจากการเรียนในระบบ การศึกษา ESL ที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม มีค่า คะแนนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง โจนส์ (Jones, 2001) ได้วิจัยเรื่อง ความ เข้าใจการฟังในการเรียนด้วยสื่อประสม อันเป็นการขยายผลทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม กลุ่ม ตัวอย่างเป็นนักเรียนวิชาภาษา ฝรั่งเศสจำนวน 171 คน ในภาคเรียนที่ 2 วิธีการศึกษาให้นักเรียน เหล่านี้ฟังข้อความเป็นภาษาฝรั่งเศสเชิงประวัติจำนวน 331 คำ โดยใช้หน่วยการสอนด้วยสื่อ ประสม นักเรียนใช้คำอธิบายประกอบภาพในคำสำคัญเพื่อหาสารสนเทศที่ช่วยให้สอดคล้องกับข้อความ ที่ได้ฟัง พบว่าความสามารถทางภาษาสูงกว่าผู้เรียนที่ไม่ได้เรียนด้วยสื่อประสม

ฟิลลิปพอร์ทส (Phillpotts, 2001) ได้วิจัยเรื่อง ผลการใช้สื่อประสมในการศึกษาวิชา ภูมิศาสตร์กับนักเรียนที่มีความผิดปกติในการอ่านของนักเรียนเกรด 8 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน กลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อประสมมีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้สื่อประสม และมีการ ตอบคำถามได้มากกว่า ซึ่งผู้เรียนที่เรียนด้วยสื่อประสมมีความกระตือรือร้นและทัศนคติที่ดีในการ เรียนด้วยสื่อประสม ส่วน ฮาฟเวอร์ (Haver, 2007) ได้วิจัยเรื่องการใช้ชุดการสอนที่เรียกว่า

Multi- Sensory Instruction Package (MIP) กับนักเรียนตัวอย่าง 282 คน ใน 3 ระดับ คือ เกรด 6 เกรด 7 และเกรด 8 ข้อมูลทางสถิติสนับสนุนว่าการใช้ชุดการสอน MIP ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจ ใน เนื้อหาวิทยาศาสตร์มากขึ้น มีเจตคติที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ และมีเจตคติที่ดีต่อชุดการสอน MIP ด้วย นอกจากนี้ ครอว์ฟอร์ด (Crawford, 2003) ได้วิจัยเรื่อง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของ นักเรียนพยาบาล โดยกำหนดตัวแปรที่ศึกษาคือ อายุ เกรดเฉลี่ยของนักเรียนก่อนเรียน และระดับ ความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบทางการคิดเชิงวิเคราะห์แบบ CCTST และ CCYDY จำนวนนักเรียน 73 คน ผลการศึกษาพบว่าการทดสอบด้วยแบบวัดเชิงคิด วิเคราะห์แบบ CCTST มีค่าระดับ 15.78 ซึ่งต่ำกว่าแบบ CCTDT แสดงให้เห็นว่าไม่มีความสัมพันธ์ ทางนัยสำคัญระหว่างความสามารถในทางการคิดเชิงวิเคราะห์กับอายุ นักเรียนที่อายุมากกว่า มี ระดับสูงกว่า

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ทั้งในและต่างประเทศ สรุปได้ว่ามีผู้สนใจและได้วิจัยในเรื่องดังกล่าวในหลายรูปแบบ ได้แก่ ชุดการเรียนรู้ ชุดกิจกรรม ชุดการสอนสื่อประสม เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอน ชุดการเรียนรู้และสื่อประสม มีประสิทธิภาพสูงและสามารถนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนได้ผลดี รวมถึงนักเรียนมีพัฒนาการ ด้านการอ่าน ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาชุดการเรียนรู้ สื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะ ด้านการอ่าน สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรายงานการพัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2568 ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมเครื่องมือ
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน 84 คน ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายจำนวน 29 คน ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โดยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นห้องเรียนที่ผู้วิจัยรับผิดชอบจัดการเรียนการสอน และเป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาและความต้องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มี 3 ชนิด คือ

2.1 ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกปฏิบัติด้านการอ่าน จำนวน 7 ชุด

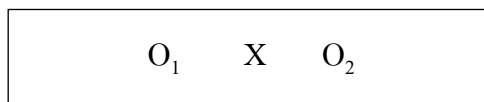
2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.3 แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทย โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประเมินค่า 3 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

3. แบบแผนการทดลองและขั้นตอนการทดลอง

3.1 แบบแผนการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยกลุ่มประชากรกลุ่มเดียววัดก่อนเรียนและหลังเรียนแบบ One Group Pretest - Posttest Design (นพพร ธนชัยชันธ. 2552 :43) ซึ่งมีรูปแบบการทดลองดังนี้

O_1 แทน การวัดผลก่อนเรียน

X แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล

O_2 แทน การวัดผลหลังเรียน

ภาพที่ 3 แบบแผนการทดลอง

3.2 ขั้นตอนการดำเนินการ

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง รายงานการพัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล ทักษะสาระภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย สำนักงานกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 29 คน ใช้เวลาในการดำเนินการ 12 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านพื้นฐานภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.2.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้บันทึกคะแนนการทำกิจกรรมกลุ่มและการทำแบบฝึกทักษะไว้ทุกครั้ง

3.2.3 เมื่อดำเนินการสอนครบทุกแผนแล้วทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับก่อนเรียน

4. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทย และความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.1 ขั้นการวิเคราะห์เนื้อหา

ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลจากเอกสารงานวิจัยแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการอ่านภาษาไทย

1.2 ขั้นออกแบบ

ออกแบบแบบทดสอบอ่านภาษาไทย เรื่อง การแจกลูกสะกดคำ โดยจัดทำตารางวิเคราะห์โครงสร้างแบบทดสอบ และกำหนดจำนวนข้อสอบ ทำตารางการเขียนข้อสอบ แล้วนำมากำหนด กรอบโครงสร้างและขอบเขตของทักษะแต่ละด้านที่ต้องการวัด

ตารางที่ 1 โครงสร้างเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่าน

การอ่าน	จำนวนข้อที่สร้าง	จำนวนข้อที่เลือก
การอ่านสระเดี่ยว	6	4
การอ่านสระประสม	6	4
การอ่านกลุ่มคำ	6	4
การอ่านประสม	6	4
การอ่านประโยค	6	4
รวม	30	20

1.3 ขั้นพัฒนา

1.3.1 สร้างแบบทดสอบวัดการอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อจะได้คัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์

1.3.2 นำแบบทดสอบวัดการอ่าน ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบและเสนอแนะ ผู้วิจัยนำข้อเสนอนี้มาปรับปรุงตามคำแนะนำได้แก่ สร้างตารางออกแบบการสร้างข้อสอบโดย มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดที่ชัดเจน และครอบคลุม วัตถุประสงค์ของการวัดกับกับไว้ที่คำถามทุกข้อ เพื่อให้ทราบว่าข้อสอบข้อนั้นมีวัตถุประสงค์ใด

1.3.3 นำแบบทดสอบวัดการอ่าน ที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด เพื่อนำคะแนนที่ได้มาหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดการอ่านโดยกำหนดค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามข้อนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวัด
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามข้อนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวัด
- 1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามข้อนั้นวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวัด

2.3.4 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์ของการวัด การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (นพพร ธนะชัยพันธ์. 2552 : 293) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมระหว่างคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยมีการให้คะแนน

- +1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามข้อนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวัด
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามข้อนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวัด
- 1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามข้อนั้นวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวัด

เกณฑ์การยอมรับคุณภาพของแต่ละข้อคำถาม คือ ค่า IOC ต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน พบว่า แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย มีค่า IOC เท่ากับ 0.33-1.00 จำนวน 30 ข้อ (รายละเอียดที่ภาคผนวก ข 93-94)

1.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

1.5 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 28 คน

2. แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทย

2.1 ขั้นการวิเคราะห์

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของความพึงพอใจ และแนวคิด ทฤษฎี ที่ใช้ในการสร้างแบบสอบถามวัดความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทย โดยประเด็นที่ปรึกษาประกอบด้วย ด้านครูผู้สอน เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

2.2 ขั้นออกแบบ

ออกแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาด้านครูผู้สอน เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ส่วนลักษณะ โครงสร้าง และรายละเอียดของแบบวัดสอบถามความพึงพอใจ มีลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert และกำหนดค่าแต่ละช่วงคะแนน ดังนี้ (นพพร ธนะชัยพันธ์. 2552 : 103)

ระดับคุณภาพ		เกณฑ์การแปลความหมาย
ได้ค่าคะแนน	5	พึงพอใจระดับมากที่สุด
ได้ค่าคะแนน	4	พึงพอใจระดับมาก
ได้ค่าคะแนน	3	พึงพอใจระดับปานกลาง
ได้ค่าคะแนน	2	พึงพอใจระดับน้อย
ได้ค่าคะแนน	1	พึงพอใจระดับน้อยที่สุด

จากนั้นนำค่าคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมายของค่าคะแนนตามเกณฑ์การประเมินจากการหาค่าเฉลี่ยดังนี้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	พึงพอใจระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	พึงพอใจระดับมาก
2.51 – 3.50	พึงพอใจระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	พึงพอใจระดับน้อย
0 – 1.50	พึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 2 โครงสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านคำพื้นฐานภาษาไทย โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล

รายการประเมิน	จำนวนข้อ
ด้านครูผู้สอน	5
ด้านเนื้อหาวิชา	5
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	5
ด้านการวัดและประเมินผล	5
รวม	20

2.3 ขั้นพัฒนา

2.3.1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ

ดำเนินการสร้างและหาประสิทธิภาพของ แบบสอบถามวัดความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรม ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักเกณฑ์/วิธีการในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจจากหนังสือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของความพึงพอใจและวิเคราะห์ประเด็นคำถามที่ใช้ในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

ขั้นตอนที่ 3 สร้างแบบทดสอบวัดความพึงพอใจของนักเรียนโดยข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามและค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อคำถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
- 1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อคำถามไม่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 5 คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่า 0.50 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 18.71 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งมีคะแนนเท่ากับ 16.68 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 2.04 คิดเป็นร้อยละ 10.18 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการอ่านคำใน ภาษาไทยสูงขึ้น

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พบว่า แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทย มีค่าอยู่ในระหว่าง 0.67 – 1.00 นำไปใช้ได้ทุกข้อ (รายละเอียดที่ภาคผนวก ข 95)

ผลการวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อด้านครูผู้สอนและด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจต่อด้านเนื้อหาวิชาและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

2.4 ชั้นประเมินผล

จัดพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทย ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย สำนักงานกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 29 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
2. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล
3. วิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ยและร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินการทำชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลระหว่างเรียน

4. วิเคราะห์หาความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดแปลผลคะแนนตามระดับความพึงพอใจ 3 ระดับ โดยปรับปรุงจากเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (นพพร ธนะชัยขันธ. 2552 : 72-73) ดังนี้

ความพึงพอใจมาก	มีค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.00
ความพึงพอใจปานกลาง	มีค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50
ความพึงพอใจน้อย	มีค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ (IOC)
(นพพร ธนะชัยขันธ, 2550 : 13) โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน	ดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบ
R แทน	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
$\sum R$ แทน	ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
+1 หมายถึง	แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์
0 หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์
-1 หมายถึง	แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

2. การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ โดยใช้สูตร (E_1/E_2)
(นพพร ธนะชัยขันธ. 2552 : 82) ดังนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 10\%$$

เมื่อ E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการวัดผลระหว่างเรียน
A	แทน	จำนวนเต็มของแบบวัด
N	แทน	จำนวนนักเรียน

$$E_2 = \frac{\frac{\sum Y}{N}}{B} \times 100\%$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ได้จากคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมด

$\sum Y$	แทน	คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
A	แทน	คะแนนเต็มของการทดสอบหลังเรียน
N	แทน	จำนวนนักเรียน

3. สูตรการหาความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก (นพพร ธนะชัยพันธ์. 2550 : 22-23)

$$p = \frac{R_U - R_L}{2f}$$

$$r = \frac{R_U - R_L}{f}$$

เมื่อ p	แทน	ค่าความยากง่ายของข้อสอบ
r	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
R_U	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
R_L	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
f	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูง(หรือกลุ่มต่ำ)

4. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการหาสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงตรงแบบ Kuder-Richardson (KR-20) (นพพร ณะชัยจันทร์, 2552 : 16-18) ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \frac{(1 - \sigma^2 \sum pq)}{s^2}$$

เมื่อ r_{tt}	แทน	สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงตรง
K	แทน	จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ
p	แทน	สัดส่วนของคนที่ตอบข้อสอบได้ถูกต้อง
q	แทน	สัดส่วนของคนที่ตอบแต่ละข้อผิด
P_q	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ถูกทดสอบทั้งหมด

5. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการอ่านและการเขียนทั้งฉบับ โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach (นพพร ณะชัยจันทร์.2552 : 117)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \frac{(1 - \sum S_i^2)}{S^2}$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
k	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

6. ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้ (นพพร ณะชัยจันทร์.2552 : 105)

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

7. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (นพพร ธนะชัยจันทร์.2552 : 48)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
Σ	แทน	ผลรวม

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2}$$

เมื่อ σ	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
Σ_x	แทน	ผลรวมของคะแนนนักเรียนแต่ละคนทั้งหมด
Σx^2	แทน	คะแนนเฉลี่ย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาความสามารถทางด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนและสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เพื่อเป็นการตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการหาคุณภาพของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการพัฒนาความสามารถทางด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาความสามารถทางด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 1 ผลการหาคุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการพัฒนา
ความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 3 ผลการหาคุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการพัฒนา
ความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1

คนที่	คะแนนเต็ม 20 คะแนน			
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่างของ คะแนน	ร้อยละ
1	19	20	1	5
2	20	20	3	15
3	12	15	3	15
4	18	20	2	10
5	14	17	3	15
6	10	15	5	25
7	15	20	5	25
8	18	19	1	5
9	14	16	2	10
10	19	20	1	5
11	19	20	1	5
12	15	20	5	25
13	16	17	1	5
14	16	19	3	15
15	17	19	2	10
16	15	16	1	5
17	18	19	1	5
18	15	19	4	20
19	18	20	2	10
20	16	19	3	15
21	18	19	1	5
22	17	19	2	10

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คนที่	คะแนนเต็ม 20 คะแนน			
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่างของ คะแนน	ร้อยละ
23	18	19	1	5
24	19	20	1	5
25	15	20	5	25
26	16	18	2	10
27	16	19	3	15
28	19	20	1	5
29	18	20	2	5
รวม	480	544	67	335
ค่าเฉลี่ย	17.14	19.43	2.39	11.96
ร้อยละ	85.71	97.14	239.29	1196.43

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถทางด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล มีคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 19.43 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งมีคะแนนเท่ากับ 17.14 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 2.39 คิดเป็นร้อยละ 11.96 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการอ่านคำใน ภาษาไทยสูงขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
				ความพึงพอใจ
ด้านครูผู้สอน				
1	สอนเข้าใจง่าย	4.86	0.34	มากที่สุด
2	ให้กำลังใจนักเรียน	4.97	0.18	มากที่สุด
3	แต่งกายสุภาพเรียบร้อย	4.83	0.38	มากที่สุด
4	ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด	4.79	0.41	มากที่สุด
5	รักและเป็นกันเองกับนักเรียน	4.86	0.34	มากที่สุด
ด้านเนื้อหาวิชา				
6	มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก	4.83	0.38	มากที่สุด
7	มีการเลือกเนื้อหาที่มีประโยชน์ต่อนักเรียน	4.83	0.38	มากที่สุด
8	มีเนื้อหาในการสอนที่หลากหลาย	4.86	0.34	มากที่สุด
9	มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับคุณธรรมจริยธรรม	4.83	0.38	มากที่สุด
10	มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	4.79	0.41	มากที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
11	มีการจัดกิจกรรมที่สนุกสนานและน่าสนใจ	4.93	0.25	มากที่สุด
12	มีการจัดกิจกรรมที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน	4.90	0.30	มากที่สุด
13	ครูใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.72	0.45	มากที่สุด
14	การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความเห็น	4.86	0.34	มากที่สุด
15	การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง	4.79	0.41	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล				
16	มีเครื่องมือในการวัดประเมินผลที่หลากหลาย	4.93	0.25	มากที่สุด
17	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง	4.86	0.34	มากที่สุด
18	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินเพื่อน	4.79	0.41	มากที่สุด
19	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกลุ่ม	4.93	0.25	มากที่สุด
20	ตรวจให้คะแนนผลงานมีความยุติธรรมต่อนักเรียนทุกคน	4.90	0.30	มากที่สุด

ภาพรวม	4.85	0.06	มากที่สุด
--------	------	------	-----------

จากตารางที่ 4 พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 และเมื่อพิจารณาทุกด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อด้านครูผู้สอนและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจต่อด้านเนื้อหาวิชาและด้านวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย สำนักงานกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการพัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย สำนักงานกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 29 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล ได้แก่ การอ่านสระเดี่ยว การอ่านกลุ่มคำ การอ่านสระประสม การอ่านประสมสระ และการอ่านประโยค กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบทดสอบปรนัย ให้เลือกตอบชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง การอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการพัฒนาความสามารถทางด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 19.43 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งมีคะแนนเท่ากับ 17.14 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 2.39 คิดเป็นร้อยละ 11.96
2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาความสามารถทางด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการพัฒนาความสามารถทางด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการพัฒนาความสามารถทางด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 19.43 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งมีคะแนนเท่ากับ 17.14 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 2.39 คิดเป็นร้อยละ 11.96 ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งใช้รูปแบบการสอนของชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลเป็นรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆระหว่างเรียน มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ โดยการใช้รูปภาพ คำ สัญลักษณ์ และสีสันทันต่างๆ ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมนี้ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการอ่านภาษาไทยได้ดี ซึ่งการพัฒนาทักษะการอ่านนั้นเมื่อนักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนก็ย่อมที่จะส่งผลให้การเกิดการเรียนรู้ที่ดี ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านในการฝึกอ่านด้วยตนเองและการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีระบบ ทำให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

และการที่แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีความเหมาะสม มีการวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นต้องการที่จะเรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่กำหนดให้ จึงทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของ กรรณิกักร ภูมิสาทร (2554) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการ เขียนควบล้ำโดยใช้ชุดสื่อประสม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลวิจัย พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดสื่อประสมทักษะการเขียนควบล้ำมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.78/83.13 สูงกว่าเกณฑ์ ว่าเกณฑ์ ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดสื่อประสมทักษะ ดัชนีประสิทธิผล การเขียนคำควบล้ำ เท่ากับ 0.72 แสดงว่าชุดสื่อประสม ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 72.64 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ชุดสื่อประสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉรา เบญเจติ (2559) ได้ วิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อประสมเรื่องคำควบล้ำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าสื่อประสมมีประสิทธิภาพกระบวนการเท่ากับ 90.30 และประสิทธิภาพของ ผลลัพธ์ เท่ากับ 80.65 ได้ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้เท่ากับ 0.5457 นักเรียนมีความพึงพอใจสื่อประสมอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนที่มีความละเอียด ชัดเจน มีการฝึกปฏิบัติของนักเรียนโดยมีครูเป็นผู้ดูแลและให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด ฝึกให้นักเรียนได้คิดตามประเด็นเป็นขั้นตอน มีความหลากหลายน่าสนใจ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน เป็นรูปแบบการสอนที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาจัดการเรียนการสอน มีการวางแผนการสอนที่มีความรอบคอบและรัดกุม มีการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน และนำสิ่งที่ได้จากการอ่านมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นอกจากนั้นเนื้อหาที่ผู้วิจัยใช้ในการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย น่าสนใจ มีประโยชน์ต่อนักเรียน ลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก กิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจ และฝึกให้นักเรียนคิดตามประเด็น เป็นขั้นตอน จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านเป็นทักษะที่สามารถฝึกได้ การฝึกมากทำให้มีความสามารถด้านการอ่านเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบปัญหาและแก้ไขปัญหาลงให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการอ่านมากขึ้นและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน

จากการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 และเมื่อพิจารณาทุกด้านทั้งด้านครูผู้สอนพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะว่านักเรียน ได้มีโอกาสทำกิจกรรมรวมกันเป็นกลุ่ม ลงมือปฏิบัติทำให้เกิดความสนุกสนาน จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนผังความคิดนั้น มีกระบวนการฝึกอ่านและเขียนทั้งในรูปแบบกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละกิจกรรม หากในกิจกรรมที่นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติได้ด้วยตัวเองหรือถูกต้อง นักเรียนบางคนอาจจะได้รับคำแนะนำจากครู หรือได้รับความช่วยเหลือแนะนำจากเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้

นักเรียนทุกคนสามารถทำกิจกรรมต่างๆร่วมกันได้ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นๆ ภายหลังจากการจัดกิจกรรมแล้วในหลายๆกิจกรรมจะมีการใช้สื่อที่มีความหลากหลาย ซึ่งแต่ละกิจกรรมก็จะมีสื่อที่แตกต่างกันออกไป แต่จากการสังเกตของผู้วิจัยเมื่อมีการใช้สื่อที่เป็นเพลงหรือเป็นคำคล้องจองง่ายๆ นักเรียนจะสามารถจดจำ และนำไปประยุกต์ใช้ได้ และกิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการ ความเหมาะสมกับวัย และเรียนรู้อย่างมีความสุข และขณะที่ทำกิจกรรมครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำและให้กำลังใจ ซึ่งเป็นไปตามแนวความคิดของ สมยศ นาวิกาน (2525 : 155) กล่าวว่า การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงาน เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับที่ ระบุไว้ในหลักสูตรซึ่งสำคัญที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน คือ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และความพึงพอใจ ซึ่งนักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจไว้สรุปได้ ดังนี้มอร์ส (Morse. 1955 : 27) ความพึงพอใจคือทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของผู้ที่ทำงานให้ลดน้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน และความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนอง ความเครียดก็จะลดลงหรือหมดไป ความพึงพอใจก็จะมากขึ้น

2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความพึงพอใจระดับมากที่สุดในประเด็นของสาระการเรียนรู้มีความแปลกใหม่และสาระการเรียนรู้เหมาะสมกับเวลา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเพราะว่าชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลเป็นสื่อที่ทันสมัยและกำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก จึงดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ดังที่ ญัฐกร สงคราม (2557) กล่าวว่า สื่อดิจิทัลนับเป็นเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อีกรูปแบบหนึ่งที่ทันสมัย ซึ่งนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพสูงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนสอดคล้องกับพิศุทธิภา เมธิกุล และวิชุดา กิจธรรณ (2559) ที่กล่าวว่า ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแบบดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนรู้อย่างแพร่หลาย ซึ่งช่วยให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูให้ง่ายขึ้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ที่ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ สื่อดิจิทัลที่ดีจะช่วยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ช่วยเพิ่มความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน

ด้านครูและการจัดการเรียนรู้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาหลายข้อพบว่ามีความพึงพอใจระดับมากที่สุดในประเด็นของครูมีการชมเชยหรือให้รางวัลแก่ผู้เรียนเมื่อทำกิจกรรมสำเร็จการจัดการเรียนรู้ทำให้ได้ฝึกทักษะการอ่าน

และการจัดการเรียนรู้ทำให้รู้สึกสนุกสนานทั้งนี้เพราะครูได้ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนและพยายามให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนร่วมด้วยชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลรวมถึงให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน ให้มากที่สุดตลอดจนมีการเสริมกำลังใจโดยการกล่าวชมเมื่อนักเรียนตั้งใจเรียนดังที่ วรณิ โสมประยูรได้กล่าวว่าการเสริมแรงหรือการเสริมกำลังใจเมื่อนักเรียนตั้งใจเรียนเพื่อช่วยให้พฤติกรรมที่เกิเกิดขึ้นนั้นมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีกและเพิ่มความคงทนถาวรเมื่อนักเรียนกระทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์แล้วครูก็ต้องให้แรงเสริมจึงช่วยให้การเรียนรู้นั้นมีประสิทธิภาพมากที่สุดนอกจากนี้นักเรียนได้รับเสริม ทำให้มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ระดับมากที่สุด

ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาหลายข้อพบว่ามีความ พึงพอใจระดับมากที่สุดเกือบทุกข้อซึ่งอาจจะเป็นเพราะชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลทุกชุดมีสื่อกิจกรรมการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ครบถ้วนรวมทั้งมีสื่อหลากหลายประเภทซึ่งจะช่วยให้เรียนรู้ได้เร็วยิ่งขึ้นดังที่ วชิรพล วิบูลยศรีน(2557) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันสื่อการเรียนการสอนมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการเรียนการสอนและประกอบกับเทคโนโลยีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วการจัดการเรียนการสอนจึงมีใช้การสอนแต่ยังเนื้อหาและใช้กระดานดำข้อความและบัตรคำหรือแถบประโยคเป็นสื่อการเรียนการสอนเท่านั้นแต่ควรเลือกออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนรูปแบบต่างๆที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนของผู้เรียน นอกจากนี้สื่อดิจิทัลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นยังมีความสวยงามและน่าสนใจเหมาะสมกับวัยของนักเรียนดังที่ อารี พันธุ์มณี (2542) เราว่าชุดการเรียนรู้ที่มีสื่อชัดเจนมีการจัดเรียงเป็นระบบและเนื้อหา มีคุณประโยชน์แก่ผู้เรียนทำให้เกิดกิจกรรมน่าสนใจแก่นักเรียนชื่นชอบและกระตือรือร้นทำให้ผู้เรียนเกิดความ พึงพอใจ

ด้านการวัดและประเมินผลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาหลายข้อพบว่ามีความพึงพอใจระดับมากที่สุดเกือบทุกข้อซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้วัดและประเมินผลตามเนื้อหาที่สอนจำนวนชุดกิจกรรมและแบบทดสอบที่ไม่มากเกินไปข้อสอบที่ใช้วัดประเมินผลมีความง่ายเหมาะสมดังที่ สมณี กัททิยธนี (2555) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลที่ดีต้องวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ครูได้สอนและวัดผลตามจุดมุ่งหมายดังนั้นการที่ผู้วิจัยได้ออกข้อสอบตามที่ได้สอนไปแล้วนักเรียนสามารถทำได้และนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

เนื่องจากความพึงพอใจ เป็นทัศนคติในทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การที่จะวัดว่าบุคคลมีความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ จึงมีความจำเป็นจะสร้างเครื่องมือที่ช่วยในการวัดความพึงพอใจนั้น ซึ่งนักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจไว้สรุปได้ ดังนี้

โยธิน ศันสนยุทธ (2530 : 66-71) ได้กล่าวถึงเครื่องมือวัดความพึงพอใจสรุปได้ว่า การจะค้นหาได้ว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ วิธีที่ง่ายที่สุดก็คือการถาม ซึ่งการศึกษาในระยะหลังๆ ที่ต้องมีผู้บอกข้อมูลจำนวนมากๆ มักใช้แบบสอบถาม ที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) ประกอบด้วยชุดของคำถาม และมีตัวเลือก 5 ตัว สำหรับเลือกตอบ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และคะแนนความพึงพอใจนั้นสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ว่าบุคคลมีความพึงพอใจด้านใดสูง และด้านใดต่ำ โดยใช้วิธีการทางสถิติ ซึ่งการต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับองค์กร ก็มีความจำเป็นที่จะต้องใช้แบบสอบถามที่มีข้อความหลายข้อ เพื่อจะได้ครอบคลุมลักษณะต่างๆ ของงานทุกๆ ด้านขององค์กร และนอกจากการใช้แบบสอบถามแล้วอาจใช้วิธีการเขียนตอบอย่างเสรีได้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะการนำผลงานวิจัยไปใช้

1. จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล เพื่อพัฒนาความสามารถทางด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าการที่จะทำให้นักเรียนเกิดพัฒนาการด้านการอ่านภาษานั้นต้องมีการฝึกฝนบ่อยๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความชำนาญ แต่ในการฝึกฝนบ่อยๆนั้นเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงความเบื่อหน่ายของนักเรียน ครูควรที่จะหากิจกรรมต่างๆ เพื่อมาสอดแทรกให้นักเรียนอย่างหลากหลาย จะเป็นการกระตุ้นผู้เรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้น และไม่เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน

2. จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล เพื่อพัฒนาความสามารถทางด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครูควรให้นักเรียนได้ฝึกฝนอย่างทั่วถึง เมื่อนักเรียนเกิดข้อผิดพลาดในการอ่าน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อหาข้อสรุปผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ต่อไป

2. ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยกับวิธีการสอนแบบอื่น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.).
- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2531). *ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- กองเทพ เคลือบพณิชกุล. (2539). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- _____. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
- กิดานันท์ มะลิทอง (2543). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อรุณพิมพ์.
- กิติมา ปรีดีดิลก. (2529). *ทฤษฎีการบริหารองค์การ*. กรุงเทพฯ : ธนะการพิมพ์.
- จำเรียง ยศบุญเรือง. (2556). *การพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคไฟว์ดับเบิลยูวัน เอช. (วิทยานิพนธ์/รายงานการวิจัย)*.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *การอ่านและส่งเสริมการอ่าน (Reading and Reading Promotion)*. กรุงเทพฯ : ศิลปบรรณาการ.
- ซัชชัย เผ่าพงศ์. (2551). *รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้ออนไลน์*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2554). *หน่วยที่ 14 ชุดการเรียนการสอนในเอกสารประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาการหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 3.นนทบุรี : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐกร สงคราม. (2557). *การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ถวิล ธราโรจน์. (2536). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2534). *พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.
- นพพร ธนะชัยพันธ์. (2547). *การเขียนโครงร่างการวิจัย*. เชียงราย : คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- _____. (2550). สถิติเพื่อการวิจัย. เชียงราย : คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่.
- _____. (2552). สถิติเพื่อการวิจัย. เชียงราย : คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่.
- บันลือ พงษ์ชนะวัน. (2530). อุปเทศการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา แนวบูรณาการทาง
การสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญเกื้อ ครอบหาเวช (2545). นวัตกรรมการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุษรา กุ่มผั่น. (2556). การพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่องมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนอร์ท.
- ปฐมพงษ์ เทียงเพชร. (2563). การพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่องพริมาตร ผ่านคิวอาร์โค้ด. วิทยานิพนธ์
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏบิบูลสงคราม.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2545). กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3. กรุงเทพฯ :
ประสานมิตร.
- ปรีชา นามวงศ์. (2554). การเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติงานและเจตคติต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดย
ใช้ชุดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนกับแบบวัฏจักรการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พิน คงพล. (2529). ความพึงพอใจที่มีต่อบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาจังหวัดใน 14 จังหวัดภาคใต้. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- พวงทอง ไชยศรี. (2554). การพัฒนาการอ่านคิดวิเคราะห์และการเขียนภาษาไทยโดยใช้นิทาน
สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหล่า จังหวัดลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระ
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิศุทธิภา เมธิกุล และวิชุดา กิจธรรรม. (2559). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการ
รู้เท่าทันสื่อดิจิทัลและพฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนของ นักศึกษา
วิชาชีพครู. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 10(2), 1-14.
- โยธิน ศันสนยุท. (2530). จิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมวิชาการ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). พจนานุกรมนักเรียนเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- เรขา อินทรกำแหง. (2553). *โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการพัฒนาการแสดงพื้นบ้าน กรณีศึกษาการสร้างสรรคการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัย นครราชสีมา.
- วัชรพล วิบูลยศรีน. (2557). *นวัตกรรมและสื่อการเรียนการสอนภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
- วรรณิ โสมประยูร. (2544). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วรรณิ โสมประยูร. (2553). *เทคนิคการสอนภาษาไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. *นวัตกรรมตามแนวคิด Backward Design*. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). *เอกสารประกอบการสอนวิชา 0506703 พัฒนาการเรียนการสอน*. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศลใจ วิบูลกิจ. (2534). *ความสัมพันธ์ระหว่างเทคนิคการประสานของศึกษาธิการอำเภอ เขต การศึกษา 3*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- สุกรี รอดโพธิ์ทอง. (2544). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน : ความรู้เกี่ยวกับสื่อมัลติมีเดีย เพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุนารี จุลพันธ์ ทรงสิริ วิชิรานนท์ และ รุ่งอรุณ พรเจริญ. (2562). *รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนา ชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตคูคตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สุพัตรา ชื่นเจริญ. (2546). *การพัฒนาชุดการสอนด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่องการเขียนบทร้อย กรองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรินทร์ สังข์งาม. (2554). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง การผลิตปุ๋ยชีวภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์/รายงานการวิจัย).
- สมพร แ่งพิพัฒน์. (2555). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โสภา ศรีวิชัย (2556). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพื่อพัฒนา ทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6โรงเรียนบ้านห้วยกาน จังหวัดลำพูน*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2555). *การวัดผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.

- สมบูรณ์ ทยาพัชร. (2555). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามแนวการเรียนรู้เรื่อง
สมการและการแก้สมการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมยศ นาวิการ. (2545). *การบริหาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2539). *หลักการและวิธีสอนอ่านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2536). *การพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : ศุภสมาคมราษฎร์.
- อารี พันธมณี. (2542). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ 1999.
- อภิมุข ลีพงษ์กุล. (2554). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม กลุ่มสาระการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์เรื่องแสงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัจฉรา เบญจเจ็ด. (2559). *การพัฒนาสื่อประสมเรื่องคำควบกล้ำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Applewhite, Phillip B. *Organization Behavior*. New York: Prentice-Hall, 1965.
- Crawford,A.H. (2003). An investigation of the critical thinking abilities of nursing
students in a selected Baccalaureate School.Dissertation Abstracts
International, 63(08), 3654-B
- Good, carter V. *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book Company,
1973.
- Goodman, H.E. (1998). Developing critical thinking skills and improving expressive
language through creative wrting.Dissertation M.S. Practicum Nove
University.(ERIC)
- Haris, A.J. and A. Smith. *How to Increase Reading Ability*. 2nd ed. New York:
Longmans,Green Co., 1976.
- Haver, C. (2007). Effects of Tradition Teach vs a Multisensory instructional Package on
the Science Achievement and Attitudes of English language learners Middle
School Students and English-Peaking Middle-School Students. John's
University New York: School of Education and Human Service.
- Johnson & Johnson, R.T. (1998). *Learning together and alone: cooperative and
individualistic learning*. (4th ed.). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Morse, Nancy C. *Satisfaction in theWhite Collar Job*. Michigan: University of Michigan
Press, 1955.

- Phillpotts, A. E. (2001). The effects of interactive multimedia in geographic education for dyslexic students. *Dissertations Abstracts International*, 62(3), 1158-A.
- Rosman, R. M. (1996). *Forging an educative community*. New York: Me Graw-Hill.
- Seott, Myers M. *Every Employer a Manager: r Meningful Work through Job Environment*. New York: McGraw Hill Book Company, 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเก็บข้อมูลการวิจัย

1. นางสาวอัญสุรีย์ เทพสุธรรม	อาจารย์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย สำนักงานกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
2. นางสาวประภัสสรฯ พวกเมืองพล	อาจารย์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 สำนักงานกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
3. นางสาวนุชรินทร์ พรหมเมือง	ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านสันธาตุ ตำบลโยนก อำเภอเชียงแสน จังหวัด เชียงราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การสอนสื่อดิจิทัล

เพื่อพัฒนาความสามารถ ด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง การอ่านและการเขียนสะกดคำ

ใช้เวลาสอน 10 ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ 1 คำที่ประสมสระ

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียน
เรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ป. 1/1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ

ท 2.1 ป. 1/2 บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านออกเสียงหน่วยคำที่ประสมด้วยสระอาได้ถูกต้อง
2. จำแนกคำที่ประสมด้วยสระได้
3. มีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอ่านและการเขียนสะกดคำ คำที่ประสมด้วยสระ การอ่านและการเขียนคำที่ถูกต้อง
ตามหลักภาษา ส่งผลให้เกิดทักษะการอ่านและการเขียนได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง สามารถบอก
ความหมายและแยกส่วนประกอบของคำได้ว่า ส่วนใดเป็นพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด

สาระการเรียนรู้

คำที่ประสมด้วยสระ

- อ่านสะกดคำที่ประสมด้วยสระ
- เขียนคำที่ประสมด้วยสระ

การจัด กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 ชั้นที่ 1 ชั้นเตรียม

- 1.1 ครูแนะนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล ในการฝึกทักษะ
หลักการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระ
- 1.2 ครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับคำที่นักเรียนรู้จัก และเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่องสระอา
- 1.3 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

ชั้นที่ 2 ชั้นสอน

1. ครูเปิดชุดการสอนสื่อดิจิทัลเรื่องการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทย สระอา
2. นักเรียนเรียนรู้จากสื่อดิจิทัล โดยฟังเสียงและฝึกอ่านตามทีละคำ
3. ครูอธิบายลักษณะของสระอา และยกตัวอย่างคำเพิ่มเติม
4. นักเรียนฝึกอ่านคำจากสื่อดิจิทัลพร้อมกันและรายบุคคล
5. จัดกิจกรรมเกมจับคู่ภาพกับคำที่ประสมด้วยสระอา
6. นักเรียนทำกิจกรรมฝึกอ่านคำพื้นฐาน เช่น

- มา
- ตา
- ยา
- นา
- ป่า
- ปลา
- กา
- ขา

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผล

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนคำที่ประสมด้วยสระ
2. นักเรียนอ่านคำจากสื่อดิจิทัลพร้อมกันอีกครั้ง
3. ครูซักถามความเข้าใจและเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น
4. ครูสรุปความรู้เกี่ยวกับการอ่านคำที่ประสมด้วยสระ
5. ทดสอบหลังเรียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ชุดการสอนสื่อดิจิทัลเรื่องคำพื้นฐานภาษาไทย สระอา
2. คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ หรือโปรเจกเตอร์
3. บัตรคำและบัตรภาพคำที่ประสมด้วยสระ
4. แบบฝึกอ่านคำพื้นฐานภาษาไทย
5. ห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์

ภาระงาน/ชิ้นงาน

1. ฝึกอ่านคำที่ประสมด้วยสระจากสื่อดิจิทัล
2. ร่วมกิจกรรมเกมจับคู่คำและภาพ
3. แบบฝึกอ่านคำพื้นฐานที่ประสมด้วยสระ

กระบวนการวัดผลประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีวัดผล/ประเมินผล	เครื่องมือประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
การอ่านออกเสียงคำที่ประสมด้วยสระอา	สังเกตการอ่าน	แบบสังเกตการอ่าน	อ่านถูกต้องร้อยละ 70 ขึ้นไป
การจำแนกคำที่ประสมด้วยสระอา	ตรวจใบงาน/กิจกรรม	ใบงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
ความสนใจและการมีส่วนร่วม	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	อยู่ในระดับดีขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม

- 3 คะแนน = ดี
- 2 คะแนน = พอใช้
- 1 คะแนน = ควรปรับปรุง

ผ่านการประเมินเมื่อได้ระดับ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสาวทิพย์วรรณ สิทธิวงศ์)

...../...../.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(ดร.เฉลิมเกียรติ ตุ่นแก้ว)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

คำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล

คำพื้นฐานชุดที่ 1

คำพื้นฐานชุดที่ 3

คำพื้นฐานชุดที่ 5

คำพื้นฐานชุดที่ 2

คำพื้นฐานชุดที่ 4

คำพื้นฐานชุดที่ 6

คำพื้นฐานชุดที่ 7

แบบบันทึกการตรวจผลงาน ใบงานที่ 1
ทักษะการอ่านคำพื้นฐานโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล

ชื่อกลุ่ม	ชื่อ – สกุล สมาชิกในกลุ่ม	คะแนน 10	สรุปผลการประเมิน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
	รวม				
	ค่าเฉลี่ย				
	ค่าเฉลี่ย (%) $\bar{X}$				

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนที่ได้คะแนนจากการวัด ร้อยละ 70 ขึ้นไป หรือได้ 7 คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ผู้ประเมิน.....

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตพิจารณาคุณภาพของผู้เรียนแต่ละคน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓
ลงในช่องระดับคะแนน

กลุ่ม / สมาชิก	พฤติกรรม/ระดับคะแนน																รวม
	การเข้าร่วม กิจกรรม				การตรงต่อเวลา				การแสดงความ คิดเห็น				กล่าคิดกล่า แสดงออก				
	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	
ชื่อ.....																	
1.																	
2.																	
3.																	
4.																	
ชื่อ.....																	
1.																	
2.																	
3.																	
4.																	
ชื่อ.....																	
1.																	
2.																	
3.																	
4.																	

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. การเข้าร่วมกิจกรรม	กระตือรือร้นให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง	กระตือรือร้นให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมบางครั้ง	ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่	ขาดความกระตือรือร้นและไม่ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม
2. การตรงต่อเวลา	ผลงานสำเร็จเรียบร้อยก่อนเวลาที่กำหนด	ผลงานสำเร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด	ผลงานสำเร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนดบ้าง	ผลงานสำเร็จเรียบร้อยหลังเวลาที่กำหนด
3. การแสดงความคิดเห็น	มีการแสดงความคิดเห็นมากและยอมรับในข้อยุติด้วยดี	มีการแสดงความคิดเห็นมากแต่ยังหาข้อยุติไม่ได้	มีการแสดงความคิดเห็นบ้าง	ไม่มีการแสดงความคิดเห็น
4. กลาคิด กลาแสดงออก	กลาคิด กลาแสดงออกตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างสร้างสรรค์	มีการหมุนเวียนบทบาทหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม	แสดงพฤติกรรมตามบทบาทหน้าที่ที่ดี	แสดงพฤติกรรมตามบทบาทหน้าที่

เกณฑ์การตัดสิน

15	คะแนนขึ้นไป	ดีมาก
10 – 14	คะแนน	ดี
6 – 9	คะแนน	พอใช้
0 – 5	คะแนน	ควรปรับปรุง

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อน – หลังเรียน
เรื่อง การพัฒนาความสามารถทางการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทย
โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายข้อสอบจำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × ทับตัวอักษร ก ข ค ที่ถูกต้องที่สุด

1. คำใดอ่านออกเสียงสระ อี
 - ก. ปิก
 - ข. ปิน
 - ค. บิน
2. ข้อใดเป็นคำที่มีสระ เอื้อ
 - ก. รัว
 - ข. เรือ
 - ค. เรีย
3. ข้อใดเป็นกลุ่มคำที่มีความหมายสัมพันธ์กัน
 - ก. ดินสอ ยางลบ
 - ข. ดินสอ วัง
 - ค. ยางลบ กิน
4. ข้อใดเป็นคำประสม
 - ก. แปรงสีฟัน
 - ข. แปรง
 - ค. สีฟัน
5. ประโยคใดอ่านได้ถูกต้องและสมบูรณ์
 - ก. แม่ไปตลาด
 - ข. แม่ไป
 - ค. ไปตลาด

ตัวอย่างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาไทย ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อคะแนนหรือผลการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด
2. แบบประเมินฉบับนี้มีทั้งหมด 20 ข้อ โดยให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด โดยมีระดับการประเมินดังนี้

ระดับที่ 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

ระดับที่ 4 หมายถึง พึงพอใจมาก

ระดับที่ 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

ระดับที่ 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย

ระดับที่ 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านครูผู้สอน						
1	สอนเข้าใจง่าย					
2	ให้กำลังใจนักเรียน					
3	แต่งกายสุภาพเรียบร้อย					
4	ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด					
5	รักและเป็นกันเองกับนักเรียน					
ด้านเนื้อหาวิชา						
6	มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก					
7	มีการเลือกเนื้อหาที่มีประโยชน์ต่อนักเรียน					
8	มีเนื้อหาในการสอนที่หลากหลาย					
9	มีเนื้อหาที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม					
10	มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
11	มีการจัดกิจกรรมที่สนุกสนานและน่าสนใจ					
12	มีการจัดกิจกรรมที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน					
13	ครูใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม					
14	การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความเห็น					
15	การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง					
ด้านการวัดและประเมินผล						
16	มีเครื่องมือในการวัดประเมินผลที่หลากหลาย					
17	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง					
18	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินเพื่อน					
19	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกลุ่ม					
20	ตรวจให้คะแนนผลงานมีความยุติธรรมต่อนักเรียนทุกคน					

ภาคผนวก ข

รายละเอียดการหาค่าสถิติของเครื่องมือการวิจัย

1. ผลการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทย โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. ผลการหาคุณภาพของแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านคำพื้นฐานภาษาไทย โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัล

ตารางที่ 5 คะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการพัฒนาความสามารถ
ทางด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

คนที่	คะแนนเต็ม 20 คะแนน			
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่างของ คะแนน	ร้อยละ
1	18	20	2	10
2	19	20	1	5
3	12	15	3	15
4	18	20	2	10
5	14	17	3	15
6	15	19	4	20
7	17	19	2	10
8	18	19	1	5
9	14	16	2	10
10	18	19	1	5
11	18	19	1	5
12	15	19	4	20
13	15	19	4	20
14	17	18	1	5
15	17	19	2	10
16	17	19	2	10
17	14	16	2	10
18	15	18	3	15
19	17	20	3	15
20	16	19	3	15
21	18	20	2	10
22	17	18	1	5
23	18	19	1	5
24	17	19	2	10

ตารางที่ 5 (ต่อ)

คนที่	คะแนนเต็ม 20 คะแนน			
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่างของ คะแนน	ร้อยละ
25	19	20	1	5
26	19	20	1	5
27	17	19	2	10
28	18	19	1	5
รวม	467	524	57	285
ค่าเฉลี่ย	16.68	18.71	2.04	10.18
ร้อยละ	83.39	93.57	203.57	1017.86

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถทางด้านการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะ มีคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 18.71 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งมีคะแนนเท่ากับ 16.68 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 2.04 คิดเป็นร้อยละ 10.18 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการอ่านการเขียนคำใน ภาษาไทยสูงขึ้น

ผลการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 6 ดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้าน
การอ่านภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
15	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
19	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
20	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
21	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
22	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3			
23	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
24	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
25	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
26	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
27	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
28	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
29	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
30	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ผลการหาคุณภาพของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทย

ตารางที่ 7 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทยของ
ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ΣR	IOC	การตัดสินใจ
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
15	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

จากตารางที่ 23 พบว่า ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียน
ภาษาไทยของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีค่าอยู่ในระหว่าง 0.67 – 1.00 นำไปใช้ได้ทุกข้อ

ตารางที่ 8 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{X}$	S.D
		5	4	3	2	1		
ด้านครูผู้สอน								
1	สอนเข้าใจง่าย	16	4	0	0	0	4.86	0.35
2	ให้กำลังใจนักเรียน	19	1	0	0	0	4.96	0.19
3	แต่งกายสุภาพเรียบร้อย	16	4	0	0	0	4.82	0.38
4	ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด	13	7	0	0	0	4.75	0.43
5	รักและเป็นกันเองกับนักเรียน	16	4	0	0	0	4.86	0.35
ด้านเนื้อหาวิชา								
6	มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก	15	5	0	0	0	4.82	0.38
7	มีการเลือกเนื้อหาที่มีประโยชน์ต่อนักเรียน	11	9	0	0	0	4.68	0.47
8	มีเนื้อหาในการสอนที่หลากหลาย	16	4	0	0	0	4.86	0.35
9	มีเนื้อหาที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม	15	5	0	0	0	4.82	0.38
10	มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	12	8	0	0	0	4.71	0.45
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้								
11	มีการจัดกิจกรรมที่สนุกสนานและน่าสนใจ	17	3	0	0	0	4.89	0.31
12	มีการจัดกิจกรรมที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน	16	4	0	0	0	4.86	0.35
13	ครูใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม	11	9	0	0	0	4.68	0.47

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{X}$	S.D
		5	4	3	2	1		
14	การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความเห็น	14	6	0	0	0	4.75	0.41
15	การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง	14	6	0	0	0	4.75	0.41
ด้านการวัดและประเมินผล								
16	มีเครื่องมือในการวัดประเมินผลที่หลากหลาย	16	4	0	0	0	4.86	0.35
17	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง	16	4	0	0	0	4.86	0.35
18	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินเพื่อน	14	6	0	0	0	4.79	0.41
19	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกลุ่ม	18	2	0	0	0	4.93	0.26
20	ตรวจให้คะแนนผลงานมีความยุติธรรมต่อนักเรียนทุกคน	17	3	0	0	0	4.89	0.31
ภาพรวมความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทย							4.82	0.06

จากตารางที่ 8 พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อด้านครูผู้สอนและด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจต่อด้านเนื้อหาวิชาและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ประวัติผู้ศึกษา

1. ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นางสาวทิพย์วรรณ สิทธิวงศ์

ชื่อ-สกุล: (ภาษาอังกฤษ) Miss.Thippawan Sitthiwong

2. เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน: 1 8205 00007 76 5

3. ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

80 หมู่ 9 ต.บ้านดู่ อ.เมือง จ.เชียงราย 57100 โทรศัพท์ 053 – 776 – 022

โทรศัพท์มือถือ 09 – 3185 – 7980

E-mail : st_ thippawan@crru.ac.th

5. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ		ปี พ.ศ. ที่จบ	ชื่อสถานศึกษาและประเทศ
1	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน	2559	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ประเทศไทย
2	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาการประถมศึกษา	2546	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ประเทศไทย

6. ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2549	ครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2550	ครูโรงเรียนเอกชน โรงเรียนเอกทวีทย์ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2552 - ปัจจุบัน	ครูสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย